

รายงานวิจัยในชั้นเรียน

การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริม
ประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง

(สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

นางสาววนิดา โรจนอุดมศาสตร์

โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1

ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ชื่อผู้วิจัย นางสาวนิตา โรจนอุดมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....กรรมการ

(นางสาวฮายาตี แดนิ)
(ครูประจำชั้นอนุบาล 1)

.....กรรมการ

(นางวนพรรณ ศรีน้อย)
(ครูประจำชั้นอนุบาล 3)

.....กรรมการ

(นางสาวมู่ไชนา ชูสมบัติ)
(หัวหน้าวิชาการโรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล))

ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริม
ประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)อำเภอ
เมือง จังหวัดยะลา

ชื่อผู้วิจัย นางสาววนิดา โรจนอุดมศาสตร์

ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยก่อน
และหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2562 จำนวน 37 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ (1) แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้อง
จองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสามแยกบ้าน
เนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) (2) แบบทดสอบพัฒนาการทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง
การจัดกิจกรรม โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ค่าร้อยละและการ
ทดสอบค่า (t - test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจอง
ประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการพูด มีพัฒนาการด้านการพูดที่สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ประกาศคุณูปการ

รายงานผลการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี เพราะผู้ศึกษาได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก นางสาวกาญจนา อนันตโกโคย ผู้อำนวยการโรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) และนางสาวรัตนา หนูผูก นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ช่วยทำวิจัยฉบับนี้ และได้ทดลองกับนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีความสุขกับการเรียนโดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพและประสบผลสำเร็จมาด้วยดี

ขอขอบคุณคณะครู และนักเรียนโรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี

นางสาววนิดา โรจนอุดมศาสตร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ประกาศคุณูปการ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
กรอบการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	8
การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	38
ความสามารถด้านการพูด	43
คำคล้องจอง	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการกิจกรรม	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	62
แบบแผนการวิจัยและวิธีการดำเนินการทดลอง	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	67

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
สรุปผลการวิจัย	73
อภิปรายผลการวิจัย	74
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	77

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 การสร้างสื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ	64
ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง	65
ตารางที่ 3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้าน การของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2	70
ตารางที่ 4 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ทางด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	71
ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบ ภาพ	72

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การจัดการศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยแห่งช่วงพลังการเจริญเติบโตของชีวิตที่ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนอย่างถูกต้องเหมาะสม ตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2554 : บทนำ) และจากพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สำนักกราชเลขฯ, 2540) ทรงพระราชทานว่า บุคคลจะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียว คือ การศึกษา การศึกษานั้นแบ่งเป็นสองส่วน คือ การศึกษาด้านวิชาการ ส่วนหนึ่งการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นผู้มีจิตใจใฝ่ดี ใฝ่เจริญ ละเอียดซื่อสัตย์สุจริตบางส่วน การพัฒนาบุคคลจะต้องพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคลได้มีความรู้ไว้ใช้ประกอบการและมีความดีไว้เกื้อหนุนการประพฤติปฏิบัติทุกอย่างให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควร การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาบุคลากรของประเทศ โดยเริ่มพัฒนาตั้งแต่ปฐมวัยทั้งความรู้ทางด้านวิชาการและการอบรมบ่มนิสัยถือเป็นบทบาทสำคัญของบ้าน ชุมชน โรงเรียนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กในการจะจัดกระบวนการอบรมเลี้ยงดู สั่งสอนและจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กเต็มตามศักยภาพทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาโดยเฉพาะศักยภาพทางด้านปัญญานั้น

เพียเจต์ (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2541 : บทนำ) ได้กล่าวถึง พัฒนาการทางสติปัญญาว่า ความสำคัญของความเป็นมนุษย์อยู่ที่มนุษย์มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏในตัวเด็กตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือ การปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยมีการปฏิสัมพันธ์ซึมซับประสบการณ์ (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิด ความเข้า (Equilibration) ความสามารถนี้เป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างทางสมอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ศักยภาพด้านปัญญาเป็นพัฒนาการที่สำคัญควรพัฒนาให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งหนึ่งในพัฒนาการทางด้านสติปัญญา คือ พัฒนาการทางด้านภาษา ภาษามีหน้าที่สำคัญที่ ฮอลิเดย์ (Holiday : 1997) กล่าวว่าหน้าที่ของภาษา คือ สิ่งที่เด็กใช้ในการแปลความหมายตั้งแต่ยังเล็ก

ไวโกตสกี (Vygotsky, 1934 : 60) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญต่อพัฒนาการของมนุษย์ในแง่บุคคลและสังคมหลายทิศทาง ภาษาเป็นสื่อถ่ายทอดมรดกทางวิชาการและวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่ง จากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นถัดไป ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ที่เพิ่มพูนพัฒนาการทางสติปัญญาในระดับบุคคล สังคมและอารยธรรมของโลก การพูดนับเป็นทักษะหนึ่งของภาษา การพูด

เป็นทักษะในการสื่อความหมายซึ่งเป็นทักษะการคิดพื้นฐานที่บอกแน่นอนว่าจะพูด เพื่อถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับอะไรและเพื่ออะไร การจัดโครงสร้างของสิ่งที่พูดได้ถูกต้องครบถ้วน การจัดลำดับความคิดของเรื่องที่จะพูดได้ต่อเนื่องและสอดคล้องกัน การเลือกวิธีนำเสนอและสำนวนภาษาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการพูด การเรียบเรียงความคิดทั้งหมดแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด การใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอความคิดด้วยการพูด เช่น น้ำเสียง สีหน้าท่าทาง จังหวะการพูดตามที่เรียบเรียงไว้ เพื่อนำเสนอความคิดของตนออกมาตามลำดับต่อเนื่อง ครอบคลุมประเด็นสำคัญและมีรายละเอียดครบถ้วน โดยใช้วิธีที่เหมาะสมทำให้ผู้ฟังเกิดการตอบสนองตามที่ผู้พูดต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, 2540 : 33) ความสามารถด้านการพูดของเด็กคือ ความสามารถทางภาษาที่เด็กแสดงออกด้วยการใช้ถ้อยคำ ถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการออกมาเป็นภาษาพูด เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและสื่อสารได้อย่างถูกต้อง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ ความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคและความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว ผู้ใหญ่ควรส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้น ซึ่งนับเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาที่จำเป็น เพราะเมื่อเด็กเติบโตขึ้น ภาษาพูดจะแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่พูดเป็นอย่างไรดังที่ นนทพันธ์ ภักดีผดุงแดน (2546 : 88) กล่าวว่า คนตินั้นคือ ดีด้วยการมีวิชาความรู้ศิลปะศาสตร์ต่าง ๆ และประพจน์ตัวดี พร้อมทั้งกาย วาจา ทั้ง อัจฉริยะใจคอสุภาพเรียบร้อยสมกับหน้าที่ของตัว การปลูกฝังให้เด็กดีด้วยวาจาหรือมีการพูดดี พูดอย่างมีศิลปะนับเป็นหนึ่งในปัจจัยของการเป็นคนดี ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อมีศักยภาพทางด้านสติปัญญาในส่วนของภาษา คือการพูดแล้วการปลูกฝังให้พูดดีพูดดีพูดอย่างมีศิลปะ จึงรวมเอาทั้งส่วนของการศึกษาด้านวิชาการและการอบรมบ่มนิสัยเข้าไว้ด้วยกัน

เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่เทคโนโลยีเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถเติบโตและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการรับรู้ เรียนรู้และการแสวงหาความรู้ตั้งแต่เกิด สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ภาษา เพราะภาษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีมนุษย์สามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้รวดเร็ว เข้าใจง่ายสุดและนอกจากนั้นภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อกับผู้อื่นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้สึกที่มีต่อกัน การติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึกนี้อาจจะสื่อออกมาหลายรูปแบบ เช่น ในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและแน่นอนที่สุดวิธีพูดย่อมเป็นวิธีติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนั้นการพัฒนาภาษาพูดยังเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาภาษาอื่นติดตามมาอีกด้วย (กรมวิชาการ, 2541 : 1)

การพูดและการสนทนาจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมากทั้งในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงาน การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญของการติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้เพราะมนุษย์ต้องใช้ภาษาอยู่เสมอ

และใช้คำพูดในการสื่อสารถึงบุคคล (Personal media) หรือเป็นวิธีทางหนึ่งในการถ่ายทอดชักนำเอาความรู้สึกนึกคิดของตนมาตีแผ่แสดงให้ผู้อื่นได้ทราบและเข้าใจ เมื่อเป็นเช่นนี้การพูดจึงเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นการพูดการสนทนาที่ดีถูกต้องเหมาะสมจึงเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีสำหรับบุคคลในอนาคต (สุภี วงศ์พลับ, 2555 : 2)

การจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยก่อนเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา แต่ด้วยอิทธิพลของการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวันจึงทำให้พัฒนาการด้านการใช้ภาษาไทยเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ในระดับชั้นสูงขึ้น จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ทราบว่าพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่เป็นประการสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่ว่า พฤติกรรมมนุษย์เป็นผลปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากบุคคลแต่ละคนแตกต่างกัน อีกทั้งสิ่งแวดล้อมของบุคคลก็ไม่เหมือนกัน จึงส่งผลให้พฤติกรรมของมนุษย์แตกต่างกัน ดังนั้น เมื่อเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในชีวิตประจำวัน จึงได้แนวคิดว่าการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กสามารถเปลี่ยนแปลงได้หากจัดสภาพแวดล้อมและเทคนิควิธีที่เหมาะสม (กมลรัตน์ คณองเดช, 2554 : 1)

จากสภาพปัญหาในชั้นเรียนที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอน คือ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ว่าเด็กปฐมวัยมีปัญหาในการใช้ภาษาไทย คือ พูดภาษาไทยไม่ชัด ใช้ภาษามลายูในการสื่อสาร อีกทั้งยังขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร จากเด็กปฐมวัย 30 คน จะมีสภาพปัญหาดังกล่าว 20 คน ซึ่งจากสภาพปัญหาและความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยในการพูด โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพเป็นสื่อการสอน เพื่อพัฒนาทักษะทางการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ

สมมติฐานการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดมีพัฒนาการด้านการพูดที่สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธอนุกุล) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธอนุกุล) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ ประกอบด้วยคำคล้องจอง 10 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ โรงเรียน ฉันทชอบดอกไม้ ฝนตก อาน้ำ ข.ไข่ ป่าแสนสวย กระท่าย นับเลข กิจวัตรประจำวัน และผีเสื้อแสนงาม

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการพูด มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่

1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง
2. เล่าเรื่องเป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง
3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด

ระยะเวลาในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 1 ภาคเรียน โดยได้ทำการทดลองตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นระยะเวลา สัปดาห์ละ 2 แผน วันละ 20 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธอนุกุล) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ หมายถึง การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ครูใช้คำคล้องจองประกอบภาพ ซึ่งมีเนื้อหาสัมพันธ์กันกับหน่วยการเรียนรู้และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของเด็ก โดยครูใช้ขั้นตอนการทำกิจกรรมดังนี้ ขั้นแรก ครูให้เด็ก ๆ ฟังครูอ่านคำคล้องจอง และสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับคำคล้องจอง ขั้นที่สอง ครูอ่านคำคล้องจองให้เด็กฟัง และครูให้เด็ก ๆ เล่าเรื่องเกี่ยวกับคำคล้องจอง ขั้นที่สาม ครูให้เด็กอ่านคำคล้องจอง พร้อมกับครูชี้คำคล้องจองแล้วให้เด็กกวาดตามองที่ครูชี้ โดยครูเลือกคำคล้องจอง 10 เรื่อง ได้แก่ คำคล้องจองโรงเรียน ดอกไม้ ฝนตก อาน้ำ ข.ไข่ ป่าแสนสวย กระท่าย นับเลข กิจวัตรประจำวัน และ ผีเสื้อแสนงาม โดยจัดกิจกรรมในช่วงเวลาเสริมประสบการณ์ วันละ 20 นาที

ทักษะการพูด หมายถึง การฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง สามารถเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความ เป็นบรรทัด ซึ่งในการทำวิจัยได้สร้างเครื่องมือวัด โดยใช้แบบทดสอบทักษะการพูดทั้ง 3 ด้าน (1) ฟังครูพูดและสนทนาโต้ตอบ (2) เล่าเป็นประโยค (3) อ่านภาพสัญลักษณ์ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองตามบรรทัด เช่น ครูจำลองภาพปลาหมึก โดยการให้เด็กเล่าเรื่องที่ฟังจากครู พร้อมดูภาพประกอบ ตอนที่สอง ภาพจำลองสถานการณ์โรงเรียน โดยการให้นักเรียนเล่าตามภาพที่เห็น ตอนที่สาม คำคล้องจอง โดยให้เด็กอ่านตามคุณครู พร้อมทั้งชี้และกวาดตามอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2 มีความสามารถด้านทักษะการพูดหลังการจัดกิจกรรม โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

กรอบการวิจัย

ตัวแปรต้น

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ ประกอบด้วยคำคล้องจอง 10 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง โรงเรียน นันทนาการใน ตักพรา พรา อาบน้ำ ข.ไข่ ป่าแสนสวย กระต่าย น้บเลข กิจวัตรประจำวัน และ เรื่องผีเสื้อแสนงาม

ตัวแปรตาม

ทักษะทางด้านการพูด มี 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง
- 2) เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- 3) อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์ อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

- 1.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
- 1.2 หลักการศึกษาปฐมวัย
- 1.3 จุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
- 1.4 คุณลักษณะตามวัย
- 1.5 โครงสร้างของหลักสูตร
- 1.6 การจัดประสบการณ์
- 1.7 แนวทางการจัดประสบการณ์
- 1.8 การจัดกิจกรรมประจำวัน
- 1.9 การประเมินพัฒนาการ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

- 2.1 ความหมายของแนวทางการจัดประสบการณ์
- 2.2 ความสำคัญของการจัดประสบการณ์
- 2.3 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.4 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.5 รูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการพูด

- 3.1 ความหมายของการพูด
- 3.2 ความสำคัญของการพูด
- 3.3 พัฒนาการความสามารถด้านการพูด
- 3.4 กระบวนการพูด
- 3.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูด
- 3.6 กิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำคล้องจอง

- 4.1 ความหมายของคำคล้องจอง
- 4.2 ความสำคัญของคำคล้องจอง
- 4.3 ประเภทของคำคล้องจอง
- 4.4 ลักษณะของคำคล้องจองประกอบภาพ
- 4.5 การจัดประสบการณ์เกี่ยวกับคำคล้องจอง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยในประเทศ
- 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

1.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยที่สะท้อนให้เห็นความเชื่อพื้นฐานในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่อายุแรกเกิด – 6 ปีบริบูรณ์ โดยเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม การคำนึงถึงความสมดุลและครอบคลุมพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านในการอบรมเลี้ยงดูพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ที่ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องยอมรับความแตกต่างของเด็กปฏิบัติต่อเด็กแต่ละคนอย่างเหมาะสม โดยผู้สอนให้ความรัก ความเอื้ออาทร มีความเข้าใจในการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.2 วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดวิสัยทัศน์ที่สะท้อนให้เห็นความคาดหวังที่เป็นจริงได้ในอนาคต ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพผ่านประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทักษะชีวิต ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย และทุกฝ่ายทั้งครอบครัว สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชนร่วมมือกันพัฒนาเด็ก

1.3 หลักการ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจ เพราะในการจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ 3 – 6 ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคมและสิทธิเด็ก โดยความร่วมมือจากครอบครัว

ชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลายได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.4 จุดหมาย

จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นความคาดหวังเพื่อให้เกิดกับเด็ก เมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัยแล้ว โดยจุดหมายอยู่บนพื้นฐานพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสถานที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

1.5 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 ข้อ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็ก ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีการกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่จำเป็นสำหรับเด็กทุกคนบนพื้นฐานพัฒนาการหรือความสามารถในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ เพื่อกำหนดเป็นจุดประสงค์ในการจัดประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก ซึ่งนอกจากสภาพที่พึงประสงค์ที่กำหนดใน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กอายุ 3-6 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพหรือช่วยเหลือเด็กได้ทันทั่วทั้งที่ ในกรณีที่มีสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กไม่เป็นไปตามวัย ผู้สอนจำเป็นต้องหาจุดบกพร่องและรีบแก้ไขโดยจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ถ้าเด็กมีสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าวัย ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ สภาพที่พึงประสงค์เกิดขึ้นตามวัยมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ

รายละเอียดของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ มีดังนี้
มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
1.2 มีสุขภาพอนามัยสุขนิสัยที่ดี	1.2.1 ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.2.1 ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดด้วยตนเอง	1.2.1 ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
	1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
	1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา	1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา	1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา	1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา	1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา
1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	1.3.1 เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.3.1 เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.3.1 เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	2.1.1 เดินตามแนวที่กำหนดได้	2.1.1 เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
	2.1.2 กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้	2.1.2 กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ โดยไม่เสียการทรงตัว	2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว
	2.1.3 วิ่งแล้วหยุดได้	2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
	2.1.4 รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	2.1.4 รับลูกบอลโดยใช้มือทั้ง 2 ข้าง	2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้
2.2 ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
	2.2.2 เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้	2.2.2 เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 ซม. ได้	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 ซม. ได้	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.25 ซม. ได้

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออก	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
	3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานตนเอง	3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตัวเอง	3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะ และดนตรี

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	5.1.1 บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น ด้วยตนเอง
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน	5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
	5.2.2 แบ่งปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
5.3 มีความเห็นอกเห็นใจ	5.3.1 แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น
5.4 มีความรับผิดชอบ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	6.1.1 แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ	6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเอง	6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว
	6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเอง	6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเอง	6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
6.2 มีวินัยในตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
	6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
6.3 ประหยัดและพอเพียง	6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
	7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่	7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่	7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่
7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักความเป็นไทย	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ
	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
	7.2.3 หยุดยืนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	7.2.3 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องยืนเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	8.2.1 เล่นร่วมกับเพื่อน	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
	8.2.2 ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.2.2 ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	8.2.2 ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	8.3.1 ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้ด้วยตนเอง	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	8.3.3 ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.3 ประนีประนอมแก้ไข้ปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.3 ประนีประนอมแก้ไข้ปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
	9.1.2 เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ	9.1.2 เล่าเรื่องด้วยประโยคอย่างต่อเนื่อง	9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	9.2.1 อ่านภาพ และพูด ข้อความด้วยภาษาของตน	9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำพร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
	9.2.2 เขียนขีดเขียนอย่างมีทิศทาง	9.2.2 เขียนคล้ายตัวอักษร	9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด	10.1.1 บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะ และ ส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะ ส่วน ประกอบ การ เปรี่ ย น แปร ล ง หรือ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	10.1.2 จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว	10.1.2 จับคู่และ เปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	10.1.2 จับคู่และ เปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป
	10.1.3 คัดแยกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์

	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 3 ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 4 ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ
--	--	--	--

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	10.2.1 ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	10.2.2 คาดเดา หรือ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น	10.2.2 คาดเดาหรือ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	10.3.2 แก้ปัญหาโดยการลองผิดลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหาและแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลง และแปลกใหม่ จากเดิม หรือ มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลง และแปลกใหม่ จากเดิม หรือ มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

11.2 แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการอย่าง สร้างสรรค์	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่าง หลากหลายหรือแปลกใหม่	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่าง หลากหลายหรือแปลกใหม่
---	--	---	---

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
12.1 มีเจตคติที่ดีต่อ การเรียนรู้	12.1.1 สนใจฟังหรืออ่าน หนังสือด้วยตนเอง	12.1.1 สนใจซักถาม เกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือ ตัวหนังสือที่พบเห็น	12.1.1 สนใจหยิบหนังสือ มาอ่านและเขียนสื่อสาร ความคิดด้วยตนเองเป็น ประจำอย่างต่อเนื่อง
	12.1.2 กระตือรือร้นใน การเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้นใน การเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้นใน การเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ ต้นจนจบ
12.2 มีความสามารถ ในการแสวงหาความรู้	12.2.1 ค้นหาคำตอบของ ข้อสงสัยต่าง ๆ ตาม วิธีการที่มีผู้ชี้แนะ	12.2.1 ค้นหาคำตอบของ ข้อสงสัยต่าง ๆ ตาม วิธีการของตนเอง	12.2.1 ค้นหาคำตอบของ ข้อสงสัยต่าง ๆ ตาม วิธีการที่หลากหลายด้วย ตนเอง
	12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม ว่า “ใคร” “อะไร” ในการ ค้นหาคำตอบ	12.2. ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการ ค้นหาคำตอบ	12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม ว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

1.6 หลักการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

6.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง

6.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

6.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญทั้งด้านกระบวนการเรียนรู้และ พัฒนาการของเด็ก

6.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

6.5 ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกรพัฒนาเด็ก

1.7 แนวทางการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

7.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมอง ที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

7.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

7.3 จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

7.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

7.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ

7.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

7.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

7.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

7.9 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

7.10 จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

1.8 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวันจะต้องคำนึงถึง อายุ และความสนใจของเด็กในแต่ละช่วงวัย ดังนี้

8.1.1 การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

เด็กวัย 3-4 ปี มีความสนใจประมาณ 8-12 นาที

เด็กวัย 4-5 ปี มีความสนใจประมาณ 12-15 นาที

เด็กวัย 5-6 ปี มีความสนใจประมาณ 15-20 นาที

8.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาเล่นต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

8.1.3 กิจกรรมที่เด็กอิสระเลือกเล่นอย่างเสรี เพื่อช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การเลือก การตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที เช่น กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

8.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

1.9 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านดังต่อไปนี้

9.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่นความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ การประสานสัมพันธ์ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นปีนป่ายอย่างอิสระ และเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

9.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย การหยิบจับสิ่งของ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ซ้อนส้อม สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว

9.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดย

จัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

9.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนร่วม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

9.5 การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การคิดรวบยอดและการคิดเชิงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถานศึกษาที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

9.6 การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กได้ใช้ภาษาในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

9.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

1.10 แนวทางการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวัน ครูสามารถนำไปปรับใช้ได้ หรือนำนวัตกรรมต่าง ๆ มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยมีแนวทางในการจัดกิจกรรมและการใช้สื่อ ดังนี้

1. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

การเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ มา

ประกอบการเคลื่อนไหว ซึ่งจังหวะและเครื่องดนตรีประกอบ ได้แก่ การปรบมือ การร้องเพลง การเคาะไม้ กรู้งกริ่ง รำมะนา กลอง กรับ เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันอย่างดีในการเคลื่อนไหว
2. เพื่อฝึกทักษะภาษา ฝึกฟังคำสั่ง และข้อตกลง
3. เพื่อฝึกให้เกิดทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ
4. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและสุนทรีย์ภาพ
5. เพื่อฝึกความจำและเสริมสร้างประสบการณ์
6. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
7. เพื่อพัฒนาด้านสังคม การปรับตัวและความร่วมมือในกลุ่ม
8. เพื่อให้โอกาสเด็กได้แสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
9. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

1. การเคลื่อนไหวร่างกาย
2. การฟังสัญญาณและการปฏิบัติตามข้อตกลง
3. การฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
4. การฝึกจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
5. ความมีระเบียบวินัย
6. การเรียนรู้จังหวะ
7. ความเพลิดเพลินสนุกสนาน
8. การฝึกความจำ
9. การแสดงออก
10. เนื้อหาของหน่วยการสอน

รูปแบบการเคลื่อนไหว

1. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกทุกครั้งก่อนที่จะเริ่มฝึกกิจกรรมอื่น ๆ
ต่อไป ลักษณะการจัดกิจกรรมมีจุดเน้นในเรื่องจังหวะและการเคลื่อนไหวหรือท่าทางอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็กมี 2 ประเภท ได้แก่

1.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เช่น ปรบมือ ผงกศีรษะ ขยับตา ชันเขาขยับมือและแขน มือ และนิ้วมือ เท้าและปลายมือ

1.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ เช่น คลาน คืบ วิ่ง กระโดด ควบม้า ก้าวกระโดด เขย่ง ก้าว ชิด

2. การเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับเนื้อหา เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยเน้นการทบทวนเรื่องที่ได้รับรู้จากกิจกรรมอื่นและนำมาสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ หรือเรื่องอื่น ๆ ที่เด็กสนใจ ได้แก่

2.1 การเคลื่อนไหวเลียนแบบ เป็นการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น การเลียนแบบท่าทางสัตว์ การเลียนแบบท่าทางคน การเลียนแบบเครื่องดนตรีกลไกและเครื่องเล่น และการเลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ

2.2 การเคลื่อนไหวตามบทเพลง เป็นการเคลื่อนไหวหรือทำท่าทางประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงข้ามถนน เพลงสวัสดี

2.3 การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง เป็นการเคลื่อนไหวแบบกายบริหาร อาจจะมีท่าทางไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง เช่น เพลงกำมือแบมือ เพลงออกกำลังกาย คำคล้องจองฝนตกพราพรา

2.4 การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเคลื่อนไหวที่让孩子คิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเองหรืออาจใช้คำถามหรือคำสั่ง หรือใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น หางหวาย แฉผ้า ริบบิ้น ถุงทราย

2.5 การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย ที่ครูเล่า หรือเรื่องราว หรือนิทาน

2.6 การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามคำสั่ง เป็นการเคลื่อนไหวหรือทำท่าทางตามคำสั่งของครู เช่น การจัดกลุ่มตามจำนวน การทำท่าทางตามคำสั่ง

2.7 การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามข้อตกลง เป็นการเคลื่อนไหวหรือทำท่าทางตามข้อตกลงที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

2.8 การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม เป็นการคิดท่าทางการเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ของเด็กเองแล้วให้เพื่อนปฏิบัติตาม

จากขอบข่ายของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะข้างต้น ผู้สอนควรตระหนักถึงลักษณะของการเคลื่อนไหวโดยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ ด้วยการเคลื่อนไหวลักษณะ ช้า เร็ว นุ่มนวล ทำท่าทางซิงซัง ร่าเริง มีความสุข หรือเศร้าโศก เสียใจ และเคลื่อนไหวในทิศทางที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นการฝึกให้เด็กได้เคลื่อนไหวที่อิสระโดยบริเวณที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก ได้แก่ การเคลื่อนไหวไปข้างหน้าและข้างหลัง ไปข้างซ้ายและข้างขวา เคลื่อนตัวขึ้นและลง

หรือหมุนไปรอบตัว โดยให้มีระดับของการเคลื่อนไหวสูง กลาง และ ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่เด็กต้องการเคลื่อนไหว

สื่อกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

1. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง
2. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริปปิ้น แลบผ้า ห่วงหวาย ห่วงพลาสติก ฮูลาฮูป ถุงทราย

แนวการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

1. เริ่มจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐาน เพื่อเป็นการเตรียม โดยการแตะสัมผัสส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย สำรวจการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหว
2. อธิบายหรือสร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดสัญลักษณ์ การใช้เครื่องให้จังหวะ และการกำหนดจังหวะ เช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับสัญญาณและจังหวะ จะใช้เครื่องเคาะจังหวะเป็นการกำหนดจังหวะให้สม่ำเสมอและชัดเจน อาจกำหนดดังนี้
  - 2.1 ให้จังหวะ 1 ครั้ง สม่ำเสมอ แสดงว่า ให้เด็กเดินหรือเคลื่อนไหวไปเรื่อย ๆ ตามจังหวะ
  - 2.2 ให้จังหวะ 2 ครั้งติดกัน แสดงว่า ให้เด็กหยุดการเคลื่อนไหว โดยเด็กจะต้องหยุดนิ่งจริง ๆ หากกำลังอยู่ในท่าใด ก็ต้องหยุดนิ่งในท่านั้น จะเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนท่าไม่ได้
  - 2.3 ให้จังหวะรัว แสดงว่า ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว หรือเคลื่อนที่เร็วขึ้นแต่ไม่ใช่การวิ่ง และส่งเสียงดัง บางกิจกรรมอาจจะหมายถึงการเปลี่ยนตำแหน่ง การทำตามคำสั่ง หรือข้อตกลง
3. ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามความคิด หรือจินตนาการของตนเอง โดยใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันต้องคำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐานในการเคลื่อนไหว ได้แก่ การใช้ร่างกายตนเอง การใช้พื้นที่ การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ มีระดับและทิศทาง
4. ให้เด็กทดลองปฏิบัติและปฏิบัติซ้ำเพื่อให้เด็กได้เคลื่อนไหวหลากหลายรูปแบบ
5. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมให้เด็กได้พักผ่อนตามอัธยาศัย โดยให้เด็กนั่งกับพื้นห้อง ผู้สอนเปิดเพลงเบา ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเริ่มกิจกรรมจากการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระ และมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากมากนัก เช่น ให้เด็กได้กระจายอยู่ในห้องหรือบริเวณที่ฝึก และให้เคลื่อนไหวไปตามธรรมชาติของเด็ก
2. ควรให้เด็กได้แสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระและเป็นไปตามความนึกคิดของเด็กเอง ครูไม่ควรชี้แนะ

3. ควรเปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีเคลื่อนไหวทั้งที่ต้องเคลื่อนที่และไม่ต้องเคลื่อนที่เป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่ม ตามลำดับและกลุ่มไม่ควรเกิน 5 - 6 คน
4. ควรใช้สิ่งของที่หาได้ง่าย เช่น ของเล่น กระดาษ หนังสือพิมพ์ เศษผ้า เชือก ท่อนไม้ ประกอบการเคลื่อนไหวและการให้จังหวะ
5. ควรกำหนดจังหวะสัญญาณนัยหมายในการเคลื่อนไหวต่าง ๆ หรือเปลี่ยนท่า หรือหยุด ให้เด็กทราบ เมื่อทำกิจกรรมทุกครั้ง เช่น เมื่อใช้จังหวะ 1 จังหวะ ให้เด็กทำท่าทาง 1 ท่าทาง ฯลฯ
6. ควรสร้างบรรยากาศอย่างอิสระ ช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น เฟลิดเฟลิน และรู้สึกสบายและสนุกสนาน
7. ควรจัดให้มีรูปแบบของการเคลื่อนไหวที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้น
8. กรณีเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ครูไม่ควรใช้วิธีบังคับ ควรให้เวลาและโน้มน้าวให้เด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
9. หลังจากเด็กได้ทำกิจกรรมแล้ว ต้องให้เด็กได้พักและผ่อนคลายอิริยาบถ โดยเปิดเพลงจังหวะช้า ๆ เบา ๆ
10. การจัดกิจกรรมควรจัดตามตารางกิจวัตรประจำวัน และควรจัดให้เป็นที่น่าสนใจ เกิดความสนุกสนาน

2. กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การสังเกต การคิดแก้ปัญหา การใช้เหตุผล โดยการฝึกปฏิบัติร่วมกันและการทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้เรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ดังนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวในหน่วยการจัดประสบการณ์
2. เพื่อฝึกการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
3. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง การพูด
4. เพื่อฝึกความมีระเบียบ
5. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการสังเกต เปรียบเทียบ
6. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
7. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง

8. เพื่อฝึกให้กล้าแสดงความคิดเห็น ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
9. เพื่อฝึกให้มีลักษณะนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
10. เพื่อฝึกลักษณะนิสัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม

ขอบข่ายสาระของกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

สาระที่ควรเรียนรู้ สาระในส่วนนี้กำหนดเฉพาะหัวข้อไม่มีรายละเอียด ทั้งนี้เพื่อประสงค์จะให้ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ ความสนใจของเด็ก อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ผู้สอนสามารถนำสาระที่ควรเรียนรู้มาบูรณาการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ง่ายต่อเรียนรู้ ทั้งนี้ได้ประสงค์ให้เด็กท่องจำเนื้อหา แต่ต้องการให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำเสนอสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็กเพื่อบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้สาระที่ควรเรียนรู้อาจใช้เป็นแนวทางช่วยผู้สอนกำหนดรายละเอียดและความยากง่ายของเนื้อหาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก สาระที่ควรเรียนรู้ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อม ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรม จริยธรรม

2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ

3. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพ

อากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมแดด รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และรักษาสาธารณสุขสมบัติ

4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารความหมาย ในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษา สิ่งแวดล้อม

สื่อกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

1. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า
2. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ต้นไม้ ตุ๊กตาสัตว์
3. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ
4. สื่อ เทคโนโลยี เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ แม่เหล็ก แวนขยาย เครื่องชั่ง กล้องถ่ายรูปดิจิทัล
5. สื่อ แหล่งเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น แปลงเกษตร สวนผัก สมุนไพร ร้านค้า สวนสัตว์ แหล่งประกอบการในท้องถิ่น

แนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม จัดได้หลายวิธี ได้แก่

1. การสนทนาหรือการอภิปราย เป็นการพูดคุย ซักถามระหว่างเด็กกับครู หรือเด็กกับเด็ก เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดและการฟัง โดยการกำหนดประเด็นในการสนทนาหรืออภิปราย เด็กจะได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูหรือผู้สอนเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม โดยใช้คำถามกระตุ้นหรือเล่าประสบการณ์ที่แปลกใหม่ นำเสนอปัญหาที่ท้าทายความคิด การยกตัวอย่าง การใช้สื่อประกอบการสนทนาหรือการอภิปรายควรใช้สื่อจริง ของจำลอง รูปภาพ หรือสถานการณ์จำลอง

2. การเล่านิทาน และการอ่านนิทาน เป็นกิจกรรมที่ครูหรือผู้สอนเล่าหรืออ่านเรื่องราวจากนิทาน โดยการใช้น้ำเสียงประกอบการเล่าแตกต่างจากบุคลิกของตัวละคร ซึ่งครูหรือผู้สอนควรเลือกสาระของนิทานให้เหมาะสมกับวัย สื่อที่ใช้อาจเป็นหนังสือนิทาน หนังสือภาพ แผ่นภาพ หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หรือการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง โดยครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น ในนิทาน

เรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง เหตุการณ์ในนิทานเรื่องนี้เกิดที่ไหน เวลาใด หรือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ในนิทาน นิทานเรื่องนี้มีปัญหาอะไรบ้าง และเด็ก ๆ ชอบเหตุการณ์ใดในนิทานเรื่องนี้มากที่สุด

3. การสาธิต เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยแสดงหรือทำสิ่งที่
ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้น ๆ และเด็กอภิปรายและร่วมกันสรุป
การเรียนรู้ การสาธิตในบางครั้งอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครูผู้สอน เพื่อนำไปสู่การ
ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เช่น การเพาะเมล็ดพืช การประกอบอาหาร การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกม
การศึกษา

4. การทดลอง/การปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง จากการลงมือ
ปฏิบัติทดลอง การคิดแก้ปัญหา มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะคณิตศาสตร์ ทักษะ
ภาษา ส่งเสริมให้เด็กเกิดข้อสงสัย สืบค้นคำตอบด้วยตนเอง ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างง่าย
สรุปผลการทดลอง อภิปรายผลการทดลอง และสรุปการเรียนรู้ โดยกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์
ง่าย ๆ เช่น การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ผักการสังเกตการณ์ไหลของน้ำ

5. การประกอบอาหาร เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการทดลอง โดยเปิดโอกาสให้
เด็กได้ลงมือทดสอบและปฏิบัติการด้วยตนเองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผัก เนื้อสัตว์ ผลไม้ด้วย
วิธีการต่าง ๆ เช่น ต้ม นึ่ง ผัด ทอด หรือการรับประทานสด เด็กจะได้รับประสบการณ์จากการสังเกต
การเปลี่ยนแปลงของอาหารการรับรู้รสชาติและกลิ่นของอาหาร ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสและการ
ทำงานร่วมกัน เช่น การทำอาหารจากไข่

6. การเพาะปลูก เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งเด็ก
จะได้เรียนรู้การบูรณาการจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์โดยทำความเข้าใจความต้องการของ
สิ่งมีชีวิตในโลก และช่วยให้เด็กเข้าใจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัวโดยการสังเกต
เปรียบเทียบ และการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบและเรียนรู้ด้วยตนเอง

7. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่让孩子ได้เรียนรู้สภาพความเป็น
จริงนอกห้องเรียน จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา หรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุด สวน
สมุนไพร วัด ไพรชณีย์ พิพิธภัณฑสถาน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก โดยครูและเด็กร่วมกัน
วางแผนศึกษาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้การเดินทาง และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากการไปศึกษานอกสถานที่

8. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมให้เด็กสมมติตนเองเป็นละคร และแสดงบทบาทต่าง
ๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทาน เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ความรู้สึกของเด็กในการแสดง เพื่อให้
เด็กเข้าใจเรื่องราว ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ๆ ควรใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติ
เช่น หุ่นสวมศีรษะ ที่คาดศีรษะรูปคนและสัตว์รูปแบบต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงต่าง
ๆ

9. การร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จังหวะ และการแสดงท่าทางให้สัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง ครูหรือผู้สอนควรเลือกให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

10. การเล่นเกม เป็นกิจกรรมที่นำเกมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นกลุ่ม เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน

11. การแสดงละคร เป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการลำดับเรื่องราว การเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวจากนิทาน การใช้ภาษาในการสื่อสารของตัวละคร เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และทำความเข้าใจบุคลิกลักษณะของตัวละครที่เด็กสวมบทบาท สื่อที่ใช้ เช่น ชุดการแสดงที่สอดคล้องกับบทบาทที่ได้รับ บทสนทนาที่เด็กใช้ฝึกสนทนาประกอบการแสดง

12. การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ครูหรือผู้สอนกำหนด เพื่อให้เด็กได้ฝึกการแก้ปัญหา เช่น น้ำท่วม โรคระบาด พบคนแปลกหน้า

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดกิจกรรมควรให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าและมีโอกาสค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด

2. ผู้สอนควรยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายของเด็กและให้โอกาสเด็กได้ฝึกคิด แสดงความคิดเห็น ฝึกตั้งคำถาม

3. การจัดกิจกรรมอาจเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อช่วยให้เด็กสนใจและสนุกสนานยิ่งขึ้น

4. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรม หรือหลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กคิด หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่มีคำตอบ “ใช่” “ไม่ใช่” หรือมีคำตอบให้เด็กเลือก และผู้สอนควรให้เวลาเด็กคิดคำตอบ

5. ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสนใจของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ เช่น กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ การประกอบอาหาร การปลูกพืช อาจใช้เวลานานกว่าที่กำหนด

6. ควรสรุปสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ให้เด็กเข้าใจ ซึ่งครูหรือผู้สอน อาจใช้คำถาม เพลง คำคล้องจอง เกมการเรียนรู้ แผนภูมิ แผนผังกราฟฟิก ฯลฯ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้กิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือ และตาให้ประสานสัมพันธ์กัน
2. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ชื่นชมในสิ่งที่สวยงาม
3. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. เพื่อส่งเสริมการแสดงออกและความมั่นใจในตนเอง
5. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม
6. เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา
7. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต และการแก้ปัญหา
8. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

1. การวาดภาพและระบายสี เช่น การวาดภาพด้วยสีเทียน หรือสีไม้ การวาดภาพด้วยสีน้ำ
2. การเล่นกับสีน้ำ เช่น การหยกสี การเทสี การเป่าสี ละเลงสีด้วยนิ้วมือ
3. การพิมพ์ภาพ เช่น การพิมพ์ภาพด้วยฟีด การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่าง ๆ
4. การปั้น เช่น การปั้นดินเหนียว การปั้นแป้งปั้น การปั้นดินน้ำมัน การปั้นแป้งขนมปัง
5. การพับ ฉีก ตัด ปะ เช่น การพับใบตอง การฉีกกระดาษเส้น การตัดภาพต่าง ๆ
6. การปะติดวัสดุ
7. การประดิษฐ์ เช่น การประดิษฐ์เศษวัสดุ การร้อย การสาน

สื่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

1. การวาดภาพและระบายสี
  - 1.1 สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
  - 1.2 พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ 12)
  - 1.3 กระดาษ
  - 1.4 เอกลุ่ม หรือผ้ากั้นเปื้อน
2. การเล่นกับสี
  - 2.1 การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ

2.2 การหยกสี มี กระจดาช หลอดกาแพ พู่กัน สีน้ำ

2.3 การพับสี มี กระจดาช สีน้ำ พู่กัน

2.4 การเทสี มี กระจดาช สีน้ำ

2.5 การละเลงสี มี กระจดาช สีน้ำ แป้งเปียก

3. การพิมพ์ภาพ

3.1 แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ไปไม้ ก้านกล้วย

3.2 แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง

3.3 กระจดาช ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

4. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่าง ๆ ไม้nard แป้ง

5. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระจดาช หรือวัสดุอื่น ๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกร ขนาดเล็ก ปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ

6. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระจดาช แกนกระจดาช เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ

7. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแพ หลอดด้าย

8. การสาน เช่น กระจดาช ใบตอง ใบมะพร้าว

แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

1. เตรียมจัดโต๊ะและอุปกรณ์ให้พร้อม และเพียงพอก่อนทำกิจกรรม โดยจัดไว้หลาย ๆ กิจกรรม และอย่างน้อย 3-5 กิจกรรม เพื่อให้เด็กมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมที่สนใจ

2. ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อฝึกให้เด็กมีวินัยในการอยู่ร่วมกัน

3. การจัดให้เด็กทำกิจกรรม ควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบ และทยอยเข้าทำกิจกรรม โดยจัดโต๊ะละ 5-6 คน

4. การเปลี่ยนและหมุนเวียนทำกิจกรรม ต้องสร้างข้อตกลงกับเด็กให้ชัดเจน เช่น หากกิจกรรมใดมีเพื่อครบจำนวนที่กำหนดแล้ว ให้คอยจนกว่าจะมีที่ว่าง หรือให้ทำกิจกรรมอื่นก่อน

5. กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมใหม่ หรือการใช้วัสดุ อุปกรณ์ใหม่ ครูจะต้องอธิบายวิธีการทำ วิธีการใช้ วิธีการทำความสะอาด และการเก็บของเข้าที่

6. เมื่อทำงานเสร็จหรือหมดเวลา ควรเตือนให้เด็กเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้เข้าที่และช่วยกันดูแลห้องให้สะอาด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้เด็กทำทุกวัน วันละ 3-5 กิจกรรม และให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย 1-2 กิจกรรมตามความสนใจ ควรเน้นกระบวนการทางศิลปะของเด็ก และไม่เน้นให้เด็กทำเหมือนกันทั้งห้อง
2. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก
3. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรม ต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กทราบพร้อมทั้งสาธิตให้ดูจนเข้าใจ เช่น การใช้พู่กันหรือกาว จะต้องปาดพู่กันหรือกาวนั้นกับขอบภาชนะที่ใส่ เพื่อไม่ให้กาวหรือสีไหลเลอะเทอะ
4. ควรให้เด็กทำกิจกรรมอิสระ หรือเป็นกลุ่มย่อย เพื่อฝึกการวางแผน และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น
5. ควรแสดงความสนใจ และชื่นชมผลงานของเด็กทุกคน และนำผลงานของเด็กทุกคนหมุนเวียนจัดแสดงที่ป้านนิเทศ
6. หากพบว่าเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมเดียวทุกครั้ง ควรชักชวนให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง เพราะกิจกรรมสร้างสรรค์แต่ละประเภทพัฒนาเด็กแต่ละด้านแตกต่างกัน และเมื่อเด็กทำตามที่แนะนำได้ ควรให้แรงเสริมทางบวกทุกครั้ง
7. เมื่อเด็กทำงานเสร็จ ควรให้เล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือภาพที่วาด โดยครูหรือผู้สอนบันทึกเรื่องราวที่เด็กเล่า และวันที่ทำ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าและระดับพัฒนาการของเด็ก โดยเขียนด้วยตัวบรรจงและให้เด็กเห็นสีลายมือในการเขียนที่ถูกต้อง
8. เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการของเด็ก

กิจกรรมการเล่นตามมุม

กิจกรรมการเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือกำหนดเป็นพื้นที่เล่นที่จัดไว้ในห้องเรียน ซึ่งพื้นที่หรือมุมต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย เด็กอาจจะเลือกทำกิจกรรมที่ครูจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

2. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีวินัยเชิงบวก รู้จักการรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และให้อภัย
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อม
4. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน
6. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ การสังเกต และการทดลอง
7. เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
8. เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย
9. เพื่อส่งเสริมให้เด็กฝึกคิด วางแผน และตัดสินใจในการทำกิจกรรม
10. เพื่อส่งเสริมให้มีทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
11. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกัน ความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

1. เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และเล่นตามมุมเล่นในช่วงเวลาเดียวกันอย่างอิสระ
2. การจัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ ควรจัดอย่างน้อย 3-5 มุม ดังตัวอย่างมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ ดังนี้
  - 2.1 มุมบล็อก เป็นมุมที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับมิติสัมพันธ์ผ่านการสร้าง
  - 2.2 มุมหนังสือ เป็นมุมที่เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จากการฟัง การพูด การอ่าน การเล่าเรื่อง หรือการยืม-คืน หนังสือ
  - 2.3 มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษา เป็นมุมที่เด็กได้เรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว ผ่านการเล่นทดลองอย่างง่าย
  - 2.4 มุมเครื่องเล่นสัมผัส เป็นมุมที่เด็กจะได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา การสร้างสรรค์ เช่น การร้อย การสาน การต่อเข้า การถอดออก ฯลฯ
  - 2.5 มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของแต่ละอาชีพหรือแต่ละหน้าที่ที่เด็ก ๆ เล่นแบบบทบาท

สื่อกิจกรรมการเล่นตามมุม

1. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่นต่าง ๆ เช่น
  - 1.1 มุมบ้าน

- 1) ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เต่า กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีด พลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง
- 2) เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา
- 3) เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง หวี ตลับแป้ง กระจกขนาดเห็นเต็มตัว
- 4) เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุด เสื้อผ้า ผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช่แล้ว
- 5) โทรศัพท์ เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง
- 6) ภาพถ่ายและรายการอาหาร

1.2 มุมหมอบ

- 1) เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอบ
- 2) อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ
- 3) เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง

1.3 มุมร้านค้า

- 1) กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว
- 2) ผลไม้จำลอง ผักจำลอง
- 3) อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ
- 4) ป้ายชื่อร้าน
- 5) ป้ายชื่อผลไม้ ผักจำลอง

มุมบล็อก

- 1) ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่าง ๆ กัน เช่น บล็อกตัน บล็อกโต๊ะ จำนวนตั้งแต่ 100 ชิ้นขึ้นไป
- 2) ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้
- 3) ภาพถ่ายต่าง ๆ
- 4) ที่จัดไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตาม รูปทรง ขนาด

มุมหนังสือ

- 1) หนังสือภาพนิทาน หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้น ๆ พร้อมภาพ
- 2) ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- 3) อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน

- 4) สมุดเซ็นชื่อยืมหนังสือกลับบ้าน
- 5) อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- 6) อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเสียง แผ่นนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง

มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา

- 1) วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เล่น เมล็ดพืชต่าง ๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- 2) เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง

แนวการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

- 1) แนะนำมุมเล่นใหม่ เสนอแนะวิธีใช้ การเล่นของเล่นบางชนิด
  - 2) เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการเล่น
  - 3) ครูเปิดโอกาสให้เด็กคิด วางแผน ตัดสินใจเลือกเล่นอย่างอิสระ เลือกทำกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจของเด็กแต่ละคน
  - 4) ขณะเด็กเล่น / ทำงาน ครูอาจชี้แนะ หรือมีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็กได้
  - 5) เด็กต้องการความช่วยเหลือและคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็กพร้อมทั้งจดบันทึกพฤติกรรมที่น่าสนใจ
  - 6) เตือนให้เด็กทราบล่วงหน้าก่อนหมดเวลาเล่น ประมาณ 3-5 นาที
  - 7) ให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ขณะเด็กเล่น ครูต้องสังเกตความสนใจในการเล่นของเด็ก หากพบว่ามุมใด เด็กส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะเล่นควรเปลี่ยนหรือจัดสื่อในมุมเล่นใหม่ เช่น มุมบ้าน อาจดัดแปลงหรือเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนเป็นมุมร้านค้า มุมเสริมสวย มุมหมอ ฯลฯ
2. หากมุมใดมีจำนวนเด็กในมุมมากเกินไปควรเปิดโอกาสให้เด็กเลือกเล่นมุมใหม่
3. หากเด็กเลือกเล่นมุมเดียวเป็นระยะเวลาช้านาน ควรชักชวนให้เด็กเลือกเล่นมุมอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ ด้วย
4. การจัดสื่อหรือเครื่องเล่นในแต่ละมุม ควรมีการทำความสะอาด และสับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเป็นระยะ โดยคำนึงถึงลำดับชั้นการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียน เพื่อเคลื่อนไหวร่างกายออกกำลังกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ
2. เพื่อส่งเสริมให้มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี
3. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
4. เพื่อปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. เพื่อเรียนรู้การระมัดระวัง รักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
6. เพื่อฝึกการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
7. เพื่อส่งเสริมให้มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมรอบตัว
8. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก ฯลฯ

ขอบข่ายของกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

ลักษณะกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งที่ครูควรจัดให้เด็กได้เล่น ได้แก่

1. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่าง ๆ

เช่น

- 1.) เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนป่าย
- 2.) เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก
- 3.) เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุน
- 4.) ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- 5.) ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- 6.) เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง

2. การเล่น

ทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปต่าง ๆ ได้ และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย พืชพืชนม ที่ตัดทราย

ปกตบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคาทำขอบกั้น เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้น เพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ควรมีวิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลี้ยวลงไปทำความสะอาดสกปรกในบ่อทรายได้

3. การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียดให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาณ

อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันลื่นเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

4. การเล่นเกมในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับให้เด็กเล่น จำลองจากบ้านจริง ๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภทผ้า กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช่แล้ว เช่น หม้อ เต้า ซาม อ่าง เตา ริด เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติเป็นรายบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่แล้วสำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริง ๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นเกมตามจินตนาการของเด็กเอง

5. การเล่นในมุมช่างไม้

เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้รักงานและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

6. การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่งู โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำเกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ชนะ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึกล้มใจที่ไม่ดีต่อตนเอง

สื่อกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

1. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

1.1 เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนป่าย

1.2 เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยกไม้กระดก

- 1.3 เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น
- 1.4 ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- 1.5 ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- 1.6 เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง

2. การเล่นทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปร่างต่าง ๆ ได้และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ เปลือกหอย ฟิมพ์ขนม ที่ตักทราย ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคาทำของกัน เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ควรมีวิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

3. การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียดให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาตร อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอดีที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเสื่อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

4. การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับให้เด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริง ๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภทผ้าใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช่แล้ว เช่น หม้อ เต้า ขาม อ่าง เตา รีด เครื่องครัว ตุ๊กตา สมมติเป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่แล้วสำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริง ๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง

5. การเล่นในมุมช่างไม้

เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้รักงานและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

6. การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่งู โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็ก

เข้าใจ ไม่ควรนำเกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ชนะ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึกลบที่ไม่ดีต่อตนเอง

แนวการจัดกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง
  2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม
  3. สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด
  4. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร
  5. ครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย (ไม่ควรจัดกิจกรรมพลศึกษา) เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบ้านตุ๊กตา เล่นในมุมช่างไม้ เล่นบล็อกกลวง เครื่องเล่นสนาม เกมการละเล่น เล่นอุปกรณ์กีฬาสำหรับเด็ก เล่นเครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เล่นของเล่นพื้นบ้าน (เดินกะลา ฯลฯ)
  6. ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนของเด็กอย่างใกล้ชิด
  7. เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย
  8. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

ข้อเสนอแนะ

1. หมั่นตรวจตราเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ประกอบให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้งานได้ดียู่เสมอ
2. ให้โอกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน อย่างน้อยวันละ 30 นาที
3. ขณะเด็กเล่นกลางแจ้ง ครูต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อระมัดระวังความปลอดภัยในการเล่น หากพบว่าเด็กแสดงอาการเหนื่อย อ่อนล้า ควรให้เด็กหยุดพัก
4. ไม่ควรนำกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กระดับประถมศึกษามาใช้สอนกับเด็กระดับปฐมวัย เพราะยังไม่เหมาะสมกับวัย
5. หลังจากเลิกกิจกรรมกลางแจ้ง ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก ไม่ควรให้เด็กรับประทานอาหารกลางวันหรือดื่มนมทันที เพราะอาจทำให้เด็กอาเจียน เกิดอาการจุกแน่นได้

เกมการศึกษา

เกมการศึกษา (Didactic games) เป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญาช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้เป็นพื้นฐานการศึกษา มีกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมจะช่วยฝึกทักษะความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี มีจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต จำแนกและเปรียบเทียบ
2. เพื่อฝึกการแยกประเภท การจัดหมวดหมู่
3. เพื่อส่งเสริมการคิดหาเหตุผล และตัดสินใจแก้ปัญหา
4. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้
5. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกับตา
6. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ประเภทของเกมการศึกษา

1. เกมจับคู่ เช่น จับคู่ภาพเหมือน จับคู่ภาพกับเงา จับคู่ภาพกับโครงร่าง จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก จับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม จับคู่ภาพที่สมมาตร จับคู่ภาพแบบอนุกรม ฯลฯ

2. เกมต่อภาพให้สมบูรณ์ (Jigsaws) หรือภาพตัดต่อ
3. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
4. เกมเรียงลำดับ
5. เกมการจัดหมวดหมู่
6. เกมการศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต้)
7. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
8. เกมพื้นฐานการบวก
9. เกมหาความสัมพันธ์ตามลำดับที่กำหนด

สื่อเกมการศึกษา

1. เกมจับคู่

เพื่อให้เด็กได้ฝึกสังเกตสิ่งที่เหมือนกันหรือต่างกัน ซึ่งอาจเป็นการเปรียบเทียบภาพต่าง ๆ แล้วจัดเป็นคู่ ๆ ตามจุดมุ่งหมายของเกมแต่ละชุด เกมประเภทจับคู่นี้สามารถแบ่งได้หลายแบบ ดังนี้

- 1.1 เกมจับคู่ภาพที่เหมือนกันหรือจับคู่สิ่งของเดียวกัน
- 1.2 เกมจับคู่ภาพสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน
- 1.3 เกมจับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- 1.4 เกมจับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- 1.5 เกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กันแบบอุปมาอุปไมย
- 1.6 เกมจับคู่แบบอนุกรม

2. เกมภาพตัดต่อ
  - 2.1 ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก
  - 2.2 ภาพตัดต่อแบบมิติสัมพันธ์
3. เกมจัดหมวดหมู่
  - 3.1 ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
  - 3.2 ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
  - 3.3 ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต
4. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
  - 4.1 โดมิโนภาพเหมือน
  - 4.2 โดมิโนภาพสัมพันธ์
5. เกมเรียงลำดับ
  - 5.1 เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
  - 5.2 เรียงลำดับขนาด
6. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอดโต)
7. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
8. เกมพื้นฐานการบวก

แนวทางการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา

1. แนะนำกิจกรรมใหม่
2. สาธิต/อธิบาย วิธีเล่นเกมอย่างเป็นขั้นตอนตามประเภทของเกม
3. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล
4. ขณะที่เด็กเล่นเกม ครูเป็นเพียงผู้แนะนำ
5. เมื่อเด็กเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จเรียบร้อย ควรให้เด็กตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง หรือร่วมกันตรวจกับเพื่อน หรือครูเป็นผู้ช่วยตรวจ
6. ให้เด็กนำเกมที่เล่นแล้วเก็บใส่กล่อง เข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งก่อนเล่นเกมชุดอื่น

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดประสบการณ์เกมการศึกษาในระยะแรก ควรเริ่มสอนโดยใช้ของจริง เช่น การจับคู่กระป๋องแป้งที่เหมือนกัน หรือการเรียงลำดับกระป๋องแป้งตามลำดับสูง – ต่ำ
2. การเล่นเกมในแต่ละวัน อาจจัดให้เล่นทั้งเกมชุดใหม่และชุดเก่า

3. ครูอาจให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเกมกับครูที่ละกลุ่ม หรือสอนทั้งชั้นตามความเหมาะสม
4. ครูอาจให้เด็กที่เล่นได้แล้ว มาช่วยแนะนำกติกาการเล่นในบางโอกาสได้
5. การเล่นเกมการศึกษา นอกจากใช้เวลาในช่วงกิจกรรมเกมการศึกษาตามตารางกิจกรรมประจำวันแล้วอาจให้เด็กเลือกเล่นอิสระในช่วงเวลากิจกรรมการเล่นตามมุมได้
6. การเก็บเกมที่เล่นแล้ว อาจเก็บใส่กล่องเล็ก ๆ หรือใส่ถุงพลาสติกหรือใส่ยางรัดแยกแต่ละเกม แล้วจัดใส่กล่องใหญ่รวมไว้เป็นชุด

1.11 การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3 - 6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวันผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูล ผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลักดังนี้

1. วางแผนประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ควรใช้แบบทดสอบ
5. สรุปผลการประเมินจัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็กสำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3 - 6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็กการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายของแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2540:49) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยควรได้รับ มีการกำหนดจุดประสงค์ การดำเนินกิจกรรมโดยเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และในการดำเนินกิจกรรมผู้สอนควรคำนึงถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเด็ก การจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความครอบคลุมของการพัฒนา ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

กุหลาบ ต้นติผลาชีวะ, (2551:41) การจัดประสบการณ์ หมายถึง การสร้างการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กทุกบริบทที่อยู่รอบตัวเด็ก ต่างเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ ตัวอย่าง เช่น เด็กอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษาหนึ่ง ก็จะใช้ภาษานั้น เช่น เสียงเหนือตามภาษาถิ่น ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เด็กสามารถแก้ไขภาษาของตนให้ถูกต้องได้ สำหรับการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กนั้น ต้องส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาในรูปแบบของบูรณาการโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในรูปของบูรณาการเนื้อหาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ

2.2 ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

อุทัย เพชรช่วย (2558:24) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้เด็กนั้นได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ฝึกการทำกิจกรรมตามลำพังและการรวมกลุ่ม เด็กได้เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจกันได้ดีกว่าการเรียนรู้จากครูเสียอีก เพราะภาษาที่เด็กได้พูดสื่อสารกันนั้นสามารถสื่อความหมายได้ดีกว่าภาษาครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเพียเจต์ (Piaget) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้แสดงออกในการคิดและการสนทนาระหว่างเด็กด้วยกันจะทำให้เกิดความเข้าใจได้เร็วกว่าครูเป็นผู้อธิบายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้สาระสำคัญตามหน่วยการจัดประสบการณ์ (หน่วยเรียนรู้) ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรพุทธศักราช 2560

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และด้านสติปัญญา ฉะนั้นการจัดประสบการณ์เด็กวัยนี้จึงมีความสำคัญมาก การยึดเด็กเป็นสำคัญจะทำให้เด็กมีความคิด อิสระในการแสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กด้วยกันในสภาพที่เป็นจริงจะทำให้เด็กเกิดการเรียนได้ดีตามศักยภาพสามารถพัฒนาการสื่อสารได้ดี

2.3 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

แนวคิดของนักปรัชญาการศึกษา นักปฐมวัยศึกษาและนักทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการหลายบุคคลมีอิทธิพลต่อการจัดประสบการณ์และกิจกรรมในระดับปฐมวัยศึกษา ได้แก่

ล็อก (Lock) มีความเห็นว่า เด็กทารกนั้นเปรียบเสมือนผ้าขาว ประสบการณ์ต่างๆ และสิ่งแวดล้อมจะมีความสำคัญมากต่อการเจริญเติบโตของเด็กทำให้เด็กมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน

สกินเนอร์ (Skinner) เชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรานั้นเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นได้ด้วยตัวเสริมแรง ดังนั้นในการสอนครูสามารถนำเด็กไปสู่พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ที่ต้องการได้

รุสโซ (Rousseau) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศสเชื่อในพื้นฐานความดีของสัญชาตญาณในมนุษย์ เราเป็นนักวุฒิภาวะที่มีความเห็นว่า ถ้าเราให้โอกาสเด็กเจริญเติบโตตามวิถีธรรมชาติแล้วเด็กจะพัฒนาได้เต็มศักยภาพ เพราะฉะนั้นพ่อ แม่หรือครู ควรหลีกเลี่ยงที่จะขัดขวางการเจริญเติบโตตามธรรมชาติของเด็กไม่บังคับเด็ก

ฟรอยด์ (Freud) มีความเห็นว่า อิทธิพลสำคัญที่สุดของพัฒนาการนั้นมาจากภายในตัวเด็ก ทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญาและทางร่างกาย

กิเซล (Gesell) มีความเห็นว่า พัฒนาการของเด็กจะเป็นไปตามธรรมชาติ ตามอายุของเด็ก เมื่อถึงวันนั้นเด็กจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องไปเร่งหรือฝึกเด็กนักเรียนหรือพ่อแม่ควรให้อิสระเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจ

เพียเจต์ (Piaget) นักจิตวิทยาชาวฝรั่งเศสได้อธิบายถึงกระบวนการคิดและสร้างความรู้ของเด็ก หลักการทางทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์หลายประการที่ช่วยให้ครูคิดสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก กล่าวคือ

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่อาศัยความกระตือรือร้นทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้เรียน
2. พัฒนาการแต่ละขั้นจะดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน จะข้ามขั้นไม่ได้และด้วยอัตราที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล
3. ภาษาไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้
4. พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กส่งเสริมได้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่นผู้ใหญ่และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2558: 50) ได้กล่าวว่า การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย การบูรณาการกิจกรรมที่สัมพันธ์กัน การปรับบทบาทครู การสร้างปฏิสัมพันธ์เป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยโดยมีเป้าหมายพัฒนาเด็กในด้านทักษะทางภาษา ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นและทักษะทางสังคม เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตั้งอยู่บนพื้นฐานหลายแนวคิด การที่จะจัดประสบการณ์แบบใดนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อตามแนวความคิดแต่ละบุคคลแต่สิ่งสำคัญที่ทำให้การจัดประสบการณ์ให้บรรลุผลสำเร็จ คือ บทบาทของครู ไม่ว่าจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อมการจัดกิจกรรมล้วนแต่เป็นหน้าที่ของครูที่จะจัดประสบการณ์เสริมให้เด็กมีทัศนคติที่ดีในการเรียนอันจะนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้

2.4 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

กรมวิชาการ (2546 : 51) ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กไว้ดังนี้

1) กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัยตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสและความสามารถ กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคลกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่และควรมีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม

2) เวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 ขวบ มีช่วงความสนใจสั้นประมาณ 8 นาที

วัย 4 ขวบ มีช่วงความสนใจสั้นประมาณ 12 นาที

วัย 4 ขวบ มีช่วงความสนใจสั้นประมาณ 15 นาที

3) กิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่น ๆ และผู้ใหญ่

หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2540 : 16 – 17) ได้กล่าวถึง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ไว้ว่ามีวิธีดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมและกระตุ้นให้เด็กสนใจที่จะร่วม กิจกรรมต่อไป กิจกรรมที่ใช้ อาจเป็นการร้องเพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย ทำไข่ เป็นต้น ซึ่งจะใช้ ระยะเวลาสั้น ๆ

2) ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้รับความรู้และประสบการณ์ด้วย กิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น

2.1) การสนทนา ซักถาม อภิปราย เป็นการพูดคุย ซักถามระหว่างครูกับเด็กหรือเด็ก กับเด็ก ซึ่งสื่อที่ใช้ อาจเป็นจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

2.2) การเล่านิทาน ครูจะเล่านิทานที่เกี่ยวกับเรื่องราวที่ครูต้องการให้เด็กเข้าใจหรือให้ ปฏิบัติตาม ส่วนมากจะเป็นการปลูกฝังหรือการสอนในเรื่องที่เป็นนามธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็ก เข้าใจได้ดีขึ้น เพราะเด็กในวัยนี้ชอบฟังนิทานและชอบเลียนแบบตัวละครในนิทานในการเล่านิทาน อาจใช้รูปภาพ หุ่นหรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายประกอบ

2.3) การสาธิต การปฏิบัติการทดลองเป็นการสอนที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ตนเองได้ทดลอง เป็นการฝึก ทักษะการคิดแก้ปัญหาและส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

2.4) การจัดทัศนศึกษา เป็นการสอนที่ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง อาจเป็นการพาเด็กไปเรียนนอกห้องเรียน รอบบริเวณโรงเรียน แต่ครูจะต้องดูแลเอาใจใส่ในเรื่องความ ปลอดภัย

2.5) การประกอบอาหาร ในบางหน่วยงานที่สอนเกี่ยวกับผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ต่างๆ ครู อาจให้เด็กมีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร ทั้งนี้เด็กจะได้รับประสบการณ์การสังเกตการ เปลี่ยนแปลงของอาหารดิบสุก รับรู้รสและกลิ่นของอาหาร เรียนรู้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ และเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมหรือหลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วครูควรใช้คำถามปลายเปิด ในลักษณะต่าง ๆ ที่ชวนให้คิด ไม่ควรใช้คำถามที่มีคำตอบ “ใช่” “ไม่ใช่” หรือมีคำตอบให้เด็กเลือก ครูควรใจเย็นให้เวลาเด็กคิดตอบ เป็นต้น

3) สรุปรบทเรียน เป็นการสรุปสิ่งต่าง ๆ ที่เรียนไปทั้งหมด ให้เด็กได้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งครูอาจใช้ คำถาม เพลง คำคล้องจอง เกม เป็นต้น ในการสรุปเรื่องราว

สรุปได้ว่า หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเน้นให้เด็กมี พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยยึดหลักการจัดในลักษณะ บูรณาการ ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงมีรูปแบบที่หลากหลาย สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ กิจกรรมมีความหมายต่อผู้เรียนและ หลักการเหล่านี้สอดคล้องกับหลักการสร้างความสนใจของเด็กปฐมวัย

2.5 รูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรม บูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคมและสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้กับเด็กในแต่ละวันอาจใช้ชื่อเรียกแตกต่างกันไปในแต่ละ หน่วยงาน แต่ทั้งนี้ประสบการณ์ที่จัดต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญ 9 ประการตามหลักสูตร ได้แก่ การสื่อความคิดที่เป็นการกระทำ, การใช้ภาษา, การเรียนรู้ทางสังคม, การเคลื่อนไหว, ดนตรี, การจำแนกและการเปรียบเทียบ, จำนวน, มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ/) และเวลา ควรให้ยืดหยุ่นตาม เนื้อหาที่เด็กสนใจหรือครูมีส่วนริเริ่มกำหนดให้ เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์สำคัญและทำกิจกรรมในแต่ละ หัวข้อเนื้อหาแล้ว เด็กจะเกิดแนวคิดตามที่ได้เสนอแนะไว้ในหลักสูตร ได้แก่ ตัวเรา ครอบครัว โรงเรียนของฉัน บุคคลต่าง ๆ

กิจกรรมที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยเป็นประจำทุกวัน มีดังนี้

1) กิจกรรมเสรีหรือการเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เล่นอิสระตามมุมการเล่น หรือมุมประสบการณ์หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมร้านค้า มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ เป็นต้น มุมต่าง ๆ เหล่านี้มีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตาม ความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย กิจกรรมการเล่นแต่ละ ประเภทจะสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก

2) กิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ การรับรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้นให้ เด็กแต่ละคนได้แสดงออกมาตามความรู้สึกและความสามารถของตนเองโดยใช้ศิลปะ เช่น การวาด ภาพ ระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ การร้อย การประดิษฐ์หรือวิธีการอื่นที่ได้คิด สร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดานปัก หมุด เป็นต้น (กรมวิชาการ, 2540 : 17 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2541 : 35)

3) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของ ร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้จังหวะ

และควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ โดยใช้จังหวะและดนตรีประกอบเคลื่อนไหว เช่น เสียงเพลง คำคล้องจอง เสียงปรบมือ เครื่องเคาะจังหวะและอุปกรณ์อื่นๆ (กรมวิชาการ, 2540ก : 31 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 31)

4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์หรือกิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กมีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิด แก้ปัญหา ใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและเมฆพูนทักษะต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สามารถจัดได้หลายวิธี เช่น

4.1) การสนทนาอภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูดการฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริงจำลอง รูปภาพสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

4.2) เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรมจริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้อาจเป็นรูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่น การแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

4.3) การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้น ๆ ในบางครั้งอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครู เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

4.4) การทดลอง/ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหาส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช เป็นต้น

4.5) การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง โดยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบโรงเรียนหรือสถานที่นอกโรงเรียนเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

4.6) การเล่นเกมบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเองเป็นตัวละครต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติเพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวมศีรษะ ที่คาดศีรษะรูปคนและสัตว์รูปแบบต่าง ๆ เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

4.7) การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและเรียนรู้ที่เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ (กรมวิชาการ, 2540ก : 36-37 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 43)

5) กิจกรรมกลางแจ้งหรือการเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนไปสู่สนามเด็กเล่นทั้งที่เป็นกลางแจ้งและในร่ม เพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดเอาความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งครูควรจัดให้เด็กเล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง การเล่นในมุมช่างไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬาและการเล่นเกมการละเล่น (กรมวิชาการ, 2540ก : 38 – 41 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 47)

6) เกมการศึกษาเป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกระบวนการในการเล่นตามชนิดของเกมประเภทต่าง ๆ มีกฎเกณฑ์ง่าย ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเป็นกลุ่มได้ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกตคิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภทและความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ระยะ เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับโดมิโน ลี้อตโต ภาพตัดต่อ ต่อตามแบบ เป็นต้น (กรมวิชาการ, 2540ก : 43-44 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 51)

จากเอกสารที่ได้ศึกษามาสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยมีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบยึดหลักการจัดในลักษณะบูรณาการยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง กิจกรรมมีความหมายต่อเด็ก มีจุดหมายเพื่อเน้นให้เด็กพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีการยืดหยุ่นตามเหตุการณ์โดยคำนึงถึงความสนใจและความสามารถของแต่ละคนเป็นหลัก

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการพูด

3.1 ความหมายของการพูด

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการพูดไว้ดังนี้

รังสรรค์ จันต๊ะ (2541 : 21) ได้กล่าวถึงการพูดไว้ว่า การพูด หมายถึง กระบวนการหนึ่งในการสื่อสารของมนุษย์ ผู้พูดจะเป็นผู้ส่งสารอันเป็นเนื้อหาสาระข้อมูล ความรู้กับอารมณ์ความรู้สึกความต้องการและความคิดเห็นของตนเองประกอบกับกริยาท่าทางต่าง ๆ ส่งไปยังผู้ฟัง หรือผู้รับสารเพื่อให้ได้รับทราบและเกิดการตอบสนองในขั้นสุดท้าย

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541 : 49) ได้กล่าวถึงความหมายของการพูดไว้ 4 ด้าน ดังนี้

ในด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic level) หมายถึง ขบวนการที่ผู้พูดสรรหาถ้อยคำ เสียงที่ต้องการใช้มารวมกันเปล่งออกมาเป็นประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

ในด้านสรีรวิทยา (Physiological lever) เป็นระบบการทำงานของเซลล์ประสาท เช่น จัดสรรให้อวัยวะต่าง ๆ ของผู้พูดเคลื่อนไหวเพื่อการเปล่งเสียง กระตุ้นการทำงานของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงและอวัยวะที่ใช้ในการรับฟังเสียงของผู้พูดและผู้ฟัง

ในด้านความรู้ในเรื่องเสียง (Acoustic level) ก็คือ การที่คลื่นเสียงเดินทางผ่านอากาศระหว่างผู้พูดมายังผู้ฟังพร้อม ๆ กับที่จะสะท้อนไปเข้าหูผู้พูดเองด้วย

ในด้านจิตวิทยา (Psychological level) หมายถึง ความรู้สึกจากการฟังที่ได้ยินได้ฟังจากผู้ทำให้เกิดความสัมพันธ์กันทั้งผู้พูดและผู้ฟัง โดยที่มีการคาดหวังด้วยกันทั้งสองฝ่าย

สุภาวดี ศรีวรรณนะ (2542 : 86) ได้กล่าวว่า การพูด หมายถึง พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลด้วยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา อากัปกริยา ท่าทาง สีหน้า แววตาเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟังเกิดความเข้าใจและตอบสนองได้

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (2546 : 797) พูด หมายถึง เปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ

นงเยาว์ คลินิกคลาย (2543 : 14) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยใช้น้ำเสียงเพื่อสื่อความหมายไปให้ผู้ฟังรู้เข้าใจความรู้สึกนึกคิดหรือความต้องการของตนและสำหรับเด็กปฐมวัยการพูดเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดหรือความต้องการของตนให้ผู้อื่นได้ทราบ

จุฑา สุขใส (2545 : 17) ได้กล่าวว่า การพูด หมายถึง การแสดงความรู้สึกจากการได้ฟังและการคิดแล้วสื่อออกมาให้ผู้อื่นได้เข้าใจ อาจเป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ความรู้และประสบการณ์โดยการเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ทำงานอย่างต่อเนื่องและประสานกัน คือ ขบวนการหายใจ ขบวนการเปล่งเสียง ขบวนการแปรเสียงและการกำหนดเสียงเพื่อให้ผู้ฟัง ๆ แล้วเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพูดเป็นการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น โดยการเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำเพื่อส่งสารให้ผู้ฟังเข้าใจ ความต้องการ ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ซึ่งการพูดของเด็กปฐมวัยในการวิจัยครั้งนี้เป็นการบอกชื่อคำศัพท์ การสนทนาโต้ตอบและการเล่าเรื่องจากภาพ

3.2 ความสำคัญของการพูด

ภาษาพูดเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาอ่านและภาษาเขียนและเพื่อที่จะได้ประโยชน์จากการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ (คันสนีย์ ฉัตรคุปส์, 2543 : 35) ภาษาและการพูดเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยตามทฤษฎีและแนวคิดของการ์เดนเนอร์ (Gardner) ในทฤษฎีพหุปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 138) กล่าวถึงสติปัญญาทางด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ว่าทักษะทางภาษานับเป็นส่วนหนึ่งของสติปัญญา ดังนั้นพัฒนาการทางการพูดจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับเด็กปฐมวัยที่ต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ดังนี้

สุภาวดี ศรีวรรณนะ (2542 : 63-64) กล่าวว่า การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญของการติดต่อสื่อสารที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตการฝึกพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะด้านภาษาได้อย่างดีซึ่งจุดประสงค์ของการฝึกพูดมีดังนี้

- 1) เพื่อให้เด็กพัฒนาการพูดได้คล่องเป็นธรรมชาติได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ
- 2) พัฒนาความสามารถในการพูดได้ชัดเจน ได้ฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับเด็ก เช่น “ส” นอกจากนี้ยังควรพูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง รื่นหู ไม่ดัง ไม่เบาเกินไป มีความมั่นใจในการพูด
- 3) พูดถูกต้องจนเป็นนิสัย เช่น เด็ก ๆ มักจะพูดประโยคปฏิเสธว่า “ผมเปล่าทำ” ต้องแก้เป็น “ผมไม่ได้ทำครับ” หรือ “ไม่ได้ทำคะ”
- 4) เพื่อใช้ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อกับเพื่อน ๆ และบุคคลอื่น ๆ การที่เด็กจะเป็นที่นำคบหาสมาคมด้วยย่อมต้องมีภาษาที่สุภาพ ดังนั้นการให้การศึกษาเด็กวัยนี้ย่อมจะฝึกเด็กให้รู้จักใช้คำสุภาพทั้งหลาย เช่น คำว่า “ขอโทษ” “ขอบคุณ” “ขอใจ” โดยต้องเป็นแบบให้เด็กและต้องใช้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้จะต้องให้รู้จักกาลเทศะด้วย เสียงที่พูดในห้องเรียนย่อมไม่ต้องดังเหมือนเสียงที่ใช้ในสนาม
- 5) เพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น คือไม่เพียงแต่แสดงความคิดเห็นของตนเท่านั้นแต่ยังสามารถเข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูด สามารถพูดสิ่งที่ผู้อื่นกล่าวไว้ได้
- 6) การฝึกเลียนเสียงคำพูดก่อนที่จะบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ หากไม่ฝึกในเรื่องนี้ เด็กบางคนจะเล่าเรื่องไม่ตรงจุด เช่น เด็กอาสาจะเล่าเรื่อง “ไปเที่ยวทะเล” แทนที่จะพูดถึงการไปทะเล เด็กบางคนจะมัวพะวงแต่จุดไม่สำคัญ เช่น การแต่งตัว การซื้อของต่าง ๆ สำหรับการเดินทาง ครูอาจต้องช่วยเตือนเด็กให้พูดเข้ามาหาเรื่องอีกทีหนึ่ง
- 7) เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา เช่น หลักของการออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรคการเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคและคำบางคำมีความหมายได้หลายอย่าง

นภเนตร ธรรมบวร (2544 : 113-114) กล่าวว่า การพูดถือเป็นการแสดงออกทางพัฒนาการภาษาด้านหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญพอ ๆ กับการเขียนเลขเลขที่เดียว การพูดเป็นการรวบรวมประสบการณ์ต่าง ๆ ของเด็ก ๆ เข้าด้วยกัน อันได้แก่ ความรู้สึก การรับรู้ การเรียนรู้ ความจำและความรู้ความเข้าใจ

สมาพร สามเตี้ย (2545 : 19) ได้กล่าวว่า การพูดมีความสำคัญสำหรับมนุษย์เป็นอันมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความหมายที่ดีที่สุดในระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้รวดเร็วกว่าการสื่อสารความหมายด้วยวิธีอื่น ๆ การพูดเป็นการได้เห็นได้ทราบถึงความต้องการของผู้พูดต่อผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ทั้งยังช่วยสร้างความเข้าใจต่อมนุษย์ด้วยกัน เนื่องจากการพูดต้องใช้ระดับเสียงตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมและได้เห็นท่าทางในการพูด

ดังนั้นสรุปได้ว่า การพูดมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก เป็นการสื่อความเข้าใจระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง อีกทั้งยังเป็นรากฐานของการพัฒนาภาษา ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลมีความสุขหรือทุกข์ ดังนั้นในเด็กการพัฒนาการพูด จึงเป็นแนวทางที่จะวางให้เด็กมีความสุขในอนาคตได้ส่วนหนึ่ง

3.3 พัฒนาการความสามารถด้านการพูด

กลุยา ต้นติผลาชีวะ (2542 : 111) กล่าวว่า เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำเมื่ออายุ 1 ขวบ แสดงท่าทางประกอบได้ แต่ถ้าอายุเกิน 1 ขวบครึ่งแล้วยังไม่พูด ควรปรึกษาแพทย์ถ้า 2 ขวบแล้วพูดได้ 1 คำ ถือว่าพูดช้ามาก เพราะอายุ 1 ขวบครึ่ง เด็กควรพูดได้ 4- 10 คำ ซึ่งรูปได้ เรียกลูกบอลได้ เมื่ออายุ 2 ขวบ ใช้สรรพนามได้ พูดเป็นประโยคบางครั้งอาจจะไม่รู้เรื่อง แต่จะพูดได้ดีขึ้น เด็กชายมักพูดช้ากว่าเด็กหญิง สาเหตุที่เด็กพูดช้าที่พบนอกจากความผิดปกติของหูแล้วยังพบว่าเกี่ยวกับสภาพจิตใจ เช่น อิจฉาน้องหรือในครอบครัวในภาษาแตกต่างกันมากเด็กสับสน แต่เมื่ออายุ 3 ขวบขึ้นไปถึง 6 ขวบ เด็กจะพูดได้คล่องเป็นเรื่องราว เบญจมาศ พระธานี (2540 : 9-11) ได้สรุปขั้นตอนของพัฒนาการด้านการพูดไว้ดังนี้

1) เสียงแสดงปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex sounds) อายุ 0-2 เดือน เป็นขั้นแรกของการเรียนรู้ภาษาและการพูดตั้งแต่เด็กร้องไห้ตอนแรกเกิด ซึ่งเป็นการแสดงถึงพัฒนาการทำงานของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงและหายใจที่จะเป็นพื้นฐานของการพูดต่อไป การร้องไห้ระยะต่อมาจะแสดงถึงความต้องการของเด็กได้หลายอย่าง เช่น หิว เปียกหรือตกใจ เป็นต้น

2) เสียงอ้อแอ้ (Babbling) อายุครึ่งเดือนถึง 2 ปี เป็นขั้นที่เด็กส่งเสริมด้วยความพึงพอใจที่ได้เคลื่อนไหวอวัยวะที่ใช้ในการพูด โดยเลียนแบบเสียงของตัวเองซ้ำ ๆ เสียงอ้อแอ้นี้เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณของความเป็นมนุษย์จึงพบได้ในเด็กทุกคน แม้กระทั่งหูหนวก หูตึง แต่การส่งเสียงอ้อแอ้ในเด็กเหล่านี้จะไม่พัฒนาต่อไปตามปกติเพราะไม่ได้ยินเสียงของตัวเอง

3) การส่งเสียงเพื่อสื่อความหมาย (Socialized vocal play) อายุ 5-6 เดือน เป็นขั้นที่เริ่มส่งเสียงเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่น โดยเด็กจะฟังเสียงอื่นและส่งเสียงโต้ตอบเป็นครั้งคราว ขั้นที่คาบเกี่ยวกับการส่งเสริมอ้อแอ้นี้ บางครั้งเด็กจะส่งเสียงอ้อแอ้เล่นคนเดียว บางครั้งส่งเสียงเพื่อโต้ตอบคนรอบข้าง

4) คำแรกที่มีความหมาย (The first Meaningful Word) อายุ 8-10 เดือน เป็นขั้นที่เด็กเข้าใจคำพูดที่เคยได้ยินจากการเชื่อมโยงพูดกับเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วสะสมเป็นความรู้ภายใน เมื่อเด็กมีความพร้อมจะเลียนแบบการออกเสียงผู้อื่นและออกเสียงคำ ๆ นั้นได้ถูกต้องในเวลาต่อมา

5) วลีประโยคและภาษาเด็ก (Phrases, Sentences, and Jargon) อายุ 12-24 เดือน เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเป็นคำที่ยาว 2 พยางค์หรือคำ 2 คำมารวมกันเป็นวลีและประโยค ซึ่งมีความซับซ้อนมากขึ้นตามอายุ โดยเฉลี่ยเด็กอายุ 1 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 1 คำ เด็กอายุ 2 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 2 คำ อายุ 3 ปี จะพูดวลีหรือประโยค 3 คำ เด็กอายุ 4 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 4 คำ แต่ในบางครั้งเด็กจะมีการทดลองใช้คำศัพท์ซึ่งอาจจะมีลักษณะของการหยุดคิด (Pause) พูดซ้ำ ๆ ใช้คำเอ้ออ้อบอ้อ ๆ คล้ายคนติดอ่าง (Normal Disfluency) ลักษณะการพูดเช่นนี้เกิดขึ้นในช่วงที่เด็กอายุ 2-6 ปี ซึ่งจะค่อย ๆ หายไปเมื่อเด็กเรียนรู้การพูดคำศัพท์ต่าง ๆ มากขึ้นหรือในบางครั้งเด็กเองอยากพูดอยากอธิบายบางสิ่งบางอย่างแต่ไม่ทราบว่าจะใช้คำศัพท์อะไรเด็กจะใช้พยางค์ที่ไม่มี ความหมายปนกับพยางค์ที่มีความหมาย (Jargon) การพูดลักษณะนี้ควรจะหายไปเมื่อเด็กอายุ 2 ปี ครั้ง เพราะเด็กมีการขยายคำศัพท์มากขึ้น

6) พัฒนาการการเปล่งเสียง จังหวะและภาษา (Articulation, voice, Rhythm, and Language Development) อายุ 5-7 ปี เป็นขั้นที่เด็กมีการเรียนรู้การใช้เสียงพูดให้ถูกต้องและมีการขยายคำศัพท์โครงสร้างและความซับซ้อนของประโยคมากขึ้น เด็กจะพัฒนาสิ่งเหล่านี้ได้ค่อนข้างสมบูรณ์ใกล้เคียงผู้ใหญ่ราวอายุ 7-8 ปี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พัฒนาการการพูดของเด็กปฐมวัยเริ่มจากพูดออกเสียงทีละคำแทนประโยค 1 ประโยค เมื่อเด็กโตขึ้นความพร้อมทางด้านภาษาดีขึ้นสามารถที่จะนำคำที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ กันมารวมประกอบกันเป็นประโยค ในที่สุดเด็กจะสามารถเรียนรู้การผูกประโยคต่าง ๆ เป็นการสื่อความหมาย ความคิด ความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจได้เป็นอย่างดี

3.4 กระบวนการพูด

สุภาวดี ศรีวรรณ (2542 : 68-70) กระบวนการในการพูดของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ

- 1) การออกเสียง
- 2) การสร้างคำ
- 3) การสร้างประโยค

ทั้ง 3 ขั้นตอนนี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ขั้นตอนใดเป็นไปได้อาจจะมีผลเสียต่อขั้นตอนอื่น

1) การออกเสียงทำได้โดยการเลียนแบบ เด็กเลียนแบบเสียงคำและเนื่องจากบุคคลที่เด็กติดต่อเกี่ยวข้องด้วย เด็กจะเปลี่ยนภาษาพูดไปตามสิ่งแวดล้อมใหม่นั้น เพราะกลไกการออกเสียงและนิสัยการพูดยังไม่มีรูปแบบแน่นอน ด้วยเหตุนี้พ่อแม่และนักการศึกษาบางคนจึงเห็นว่าวัยเด็กเล็กเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการเรียนภาษาต่างประเทศ เด็กจะพูดได้เหมือนเจ้าของภาษาแต่ถ้ารอไปเรียนต่อเมื่อเด็กอยู่ชั้นมัธยมเด็กจะพูดภาษาด้วยสำเนียงภาษาแม่ของตน

2) การสร้างคำ คือ การเชื่อมโยงกับความหมายคำหลาย ๆ คำที่มีเสียงเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน เช่น สาด สารท ศาสน์ การสร้างคำจึงยากกว่าการออกเสียง ทั้งการเชื่อมโยงเสียงกับความหมายมีโอกาสผิดได้ง่าย เมื่อเด็กไปโรงเรียนเด็กจะทราบศัพท์ใหม่และความหมายใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะครูสอนได้โดยตรงและจากประสบการณ์ของเด็กเองจากการอ่านหนังสือฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ นอกจากนี้เด็กอายุเท่ากันทราบศัพท์จำนวนไม่เท่ากัน เนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม โอกาสในการเรียนรู้และแรงจูงใจ

3) การสร้างประโยค ระยะแรกเด็กอายุ 12-18 เดือน พูดประโยคที่มีคำเพียงคำเดียวใช้ท่าทางประกอบ เช่น “ขอ” และชี้ไปที่ตุ๊กตา หมายความว่า ขอตุ๊กตาให้หนู อายุ 2 ปีเด็กใช้ประโยคสั้น ๆ ได้แล้ว อายุ 4 ปี เด็กจะพูดประโยคต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เด็กชอบใช้ประโยคคำถามมากพอเด็กพูดได้เด็กจะพูดไม่หยุดเหมือนกับตอนที่เด็กเดินได้จะเดินไม่หยุดเช่นเดียวกัน

ดังนั้นสรุปได้ว่า การพูดของเด็กปฐมวัยนั้นเด็กเริ่มเปล่งเสียงร้องที่ไม่มีมีความหมายก่อน จากนั้นเด็กจะค่อย ๆ พัฒนาเป็นคำพูดเดี่ยวก่อน แล้วค่อย ๆ พัฒนาเป็นประโยคสั้น ๆ และมีความ

ซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นกระบวนการพูดของเด็กปฐมวัยจึงประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การออกเสียง การสร้างคำและการสร้างประโยค การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดที่เหมาะสมกับวัยมากที่สุด

3.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูด

จากเอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักสูตรและการจัดโปรแกรมการอบรมเด็กปฐมวัย สุณี บุญพิทักษ์ (2557 : 18) ได้กล่าวทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูดไว้ดังนี้

1) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจต์(Jean Piaget)

เพียเจต์(Jean Piaget) เป็นนักการศึกษาชาวอเมริกันเชื้อชาติสวิส เจ้าของทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา เขาเชื่อว่าเด็กอายุ 2-7 ปี สติปัญญากำลังพัฒนาอยู่ในขั้นก่อนปฏิบัติการ (Pre-Operational Stage) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กวัย 4-6 ปี เป็นวัยที่พัฒนาการทางภาษาเป็นไปในลักษณะยังเข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวไม่แจ่มแจ้ง (คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนประถมศึกษา, 2541 : 13) ฉะนั้นควรให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการสัมผัส สัมผัส ทดลองและลงมือกระทำต่อวัตถุด้วยตนเอง ซึ่งพัฒนาการด้านสติปัญญาของเพียเจต์ที่เกี่ยวข้องในช่วงวัยเด็กปฐมวัยมี 2 ขั้นตอน ได้แก่

1.1) ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensormotor Stage) อยู่ในช่วงอายุ 0- 2 ปี เด็กในวัยนี้จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวจากการสัมผัสจับต้องผ่านประสาทสัมผัสของเด็กทุกด้าน จะสังเกตเห็นได้ว่าเด็กไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบเคลื่อนไหวตลอดเวลา มือจับต้องสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัว อยากเล่นอยากลองสิ่งทีพบที่เห็น ผู้เลี้ยงดูถ้าไม่เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้นสนับสนุนส่งเสริม ย่อมส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาเด็ก

1.2) ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Stage) อยู่ในช่วงวัย 2 – 7 ปี เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและภาษาท่าทางในการสื่อสาร แต่ไม่สามารถคิดหาเหตุผลได้ดี เด็กยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอย่างมาก สามารถจัดหมวดหมู่สิ่งของได้ตามเกณฑ์ของตน

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541 : 27-30) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางการพูดไว้ดังนี้

1) ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ในบางครั้งเด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อนเลยแม้แต่ในระยะเวลาเล่นเสียงก็ได้เปลี่ยนแปลงเสียงที่คล้ายกับคำนั้น จึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ทฤษฎีนี้ให้คำตอบในแง่นี้ซึ่งลิเบอร์แมน (Lieberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย ทำนองเดียวกับเด็กหูตึง การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังพูดซ้ำด้วยตนเองหรือหัดเปล่งเสียง โดยอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

2) ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Luck) ซึ่งธอร์นไคร์(Thondike) เป็นผู้คิด โดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นอยู่นั้นเผอิญมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของแม่ พ่อแม่จึงให้รางวัลในทันทีด้วยวิธีนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาไปเรื่อยๆ

จากการศึกษาทฤษฎีและกระบวนการการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าพัฒนาการทางภาษาหรือการพูดของเด็กปฐมวัยนั้นจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนามาเป็นลำดับขั้น เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้หลายรูปแบบแตกต่างกันไปและการเรียนรู้นั้นเป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ทางสังคม เช่น สิ่งแวดล้อม ตัวเด็กเอง ตลอดจนปฏิกริยาตอบสนองจากสิ่งเร้า โดยกระบวนการเรียนรู้เริ่มอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์ มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ และบุคคลใกล้เคียงตัวในลักษณะการเลียนแบบหรือการปฏิบัติแบบลองผิดลองถูกและเมื่อได้รับการเสริมแรงก็จะเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเรียนรู้นั้นเป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาหรือพัฒนาการทางการพูดได้ดียิ่งขึ้น

3.6 กิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย

กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดให้กับเด็กนั้น มีกิจกรรมหลายรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุย ซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาครบทุกด้าน (กรมวิชาการ, 2540 : 36-37) ตามแนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่สามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น

1) การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

2) การเล่านิทาน เป็นการเล่านิทานเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้อาจเป็น รูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่น การแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

3) รั้งผู้สอนอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับผู้อื่น เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกม การศึกษา เป็นต้น

4) การทดลองการปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหาและส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร และการทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช เป็นต้น

5) การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่าง ๆ รอบสถานศึกษาหรือสถานทีนอกสถานศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

6) การเล่นบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเอง เป็นตัวละครต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติ เพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวนศึรยะ ที่คาดศึรยะรูปคนและสัตว์ต่าง ๆ เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

7) การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กแสดงออกเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินและเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน

นิรมล ช่วงวัฒนธรรม (2541 : 26) ได้แนะนำตัวอย่างกิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดดังนี้

- 1) กิจกรรมการอธิบายหรือเล่าถึงภาพที่เห็น
- 2) ทำท่าประกอบกรพูด
- 3) เล่านิทาน
- 4) ลำดับเรื่องตามนิทาน
- 5) เรียกชื่อและอธิบายลักษณะสิ่งของ
- 6) จำและอธิบายลักษณะสิ่งของ
- 7) อธิบายขนาดและสีของสิ่งของ

นอกจากนี้พ่อแม่ก็มีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อเด็กเริ่มต้นจากที่บ้าน การที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่อยู่แวดล้อมเพียงใดเด็กจะพัฒนาการฟังและการพูดมากเพียงนั้น ซึ่งสอดคล้อง กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 10) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่หรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองมีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาเด็ก ซึ่งจากการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางบ้านกับความสามารถทางด้านสติปัญญาของเด็กอายุระหว่าง 4-7 ปี พบว่า สิ่งแวดล้อมทางบ้านส่งผลต่อการเรียนรู้ความสามารถทางด้านสติปัญญาของเด็กวัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระตุ้นเด็กให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการพูดตอบสนองของแม่ที่มีต่อเด็กจะทำให้เด็กมีความสามารถทางด้านสติปัญญาสูงขึ้น ดังนั้นพ่อแม่จึงควรให้ความสนใจและช่วยส่งเสริมการพูดของเด็กให้มากที่สุด ในการส่งเสริมการพูดนั้นทำได้หลายวิธี เช่น ให้ออกเสียงเด็กฝึกเล่นเสียง สนใจและหาวิธีการเลียนเสียงว่าเสียงใดมีความหมายใช้ประโยชน์ได้และเลี่ยงการใช้ท่าทางให้น้อยลง แต่ฝึกให้เด็กนำคำศัพท์มาใช้แทน ทั้งนี้เพราะพ่อแม่เป็นผู้ที่ใกล้ชิดที่สุดของเด็กจึงทำหน้าที่เสมือนเป็นแบบอย่างในการพูดซ้ำกว่าปกติและไม่เหมาะสมกับวัย สิ่งพ่อแม่ควรปฏิบัติในการส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้มีการศึกษากล่าวไว้หลายท่านดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542 ; 75-76) กล่าวว่าแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดจะต้องคำนึงถึงตัวครู การจัดบรรยากาศและจุดมุ่งหมายของกิจกรรมดังต่อไปนี้

- 1) การฝึกพูดควรฝึกในกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้มีการตอบสนองระหว่างครูและนักเรียนให้มากที่สุด
- 2) การฝึกพูดควรอยู่ในลักษณะที่เป็นธรรมชาติที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการสนทนาในกลุ่มย่อยหรือในขณะที่เด็กกำลังเล่น
- 3) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการพูด ควรเป็นบรรยากาศที่เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยสบายใจที่จะแสดงออกและมีอิสระ
- 4) ให้เด็กเกิดนิสัยที่ดีในการพูดและสามารถใช้คำพูดได้อย่างเหมาะสม
- 5) เปิดโอกาสให้เด็กเล่าประสบการณ์ของตนเอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การส่งเสริมความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย เช่น การเล่าเรื่องจากประสบการณ์จริงที่มีอยู่ใกล้ตัวเด็กรวมทั้งที่อยู่รอบตัวเด็ก การพูดแสดงความรู้สึก การให้เด็กได้แสดงออกในโอกาสต่าง ๆ ธรรมชาติของเด็กปฐมวัยการจัดประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย เด็กได้พูดได้ตอบเกี่ยวกับปริศนาคำทาย จึงน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กมากที่สุดและได้ผลดีที่สุด

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำคล้องจอง

4.1 ความหมายของคำคล้องจอง

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้ให้ความหมายของคำคล้องจอง หมายถึง คำประพันธ์อาจเป็นโคลง กลอน เป็นต้น ซึ่งใช้ถ้อยคำง่าย ๆ และมีความหมายไม่มากนัก มีเนื้อหาสาระง่าย ๆ เด็กท่องแล้วเกิดความสนุกสนาน

รัชณี ศรีไพวรรณ (2546) คำคล้องจอง หมายถึง กลุ่มคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปที่มีเสียงคล้องจองกันและเสียงที่คล้องจองกันนั้นเกิดจากคำสัมผัส คำคล้องจองอาจจะมีตั้งแต่ 2 คำ ถึง 6 คำ ใจความของคำคล้องจองจะต้องเป็นเรื่องเดียวกันและจะมีที่กลุ่มคำก็ได้แล้วแต่ใจความ

ปานใจ จารุวนิช (2548) คำคล้องจองเป็นคำที่มีเสียงสัมผัสกันด้วยรูปสระและตัวสะกด ทำให้ง่ายต่อการออกเสียง เด็ก ๆ จะชอบฟังและชอบพูดตาม เนื่องจากคำคล้องจองเป็นคำง่าย ๆ และความยาวไม่มากปรากฏในรูปของคำประพันธ์ต่าง ๆ เช่น โคลง กลอน กาพย์ เป็นต้น

นภดล สังข์ทอง (2551) คำคล้องจอง หมายถึง คำที่มีเสียงรับสัมผัสกัน ถูกต้องกันไม่ขัดกัน คำคล้องจองจึงเป็นคำที่ออกเสียงรับสัมผัสกันนั่นเอง

เครือรัตน์ เรืองแก้ว (2554) คำคล้องจอง หมายถึง คำที่รับสัมผัสกัน ไม่ขัดกัน คล้องจองสัมผัสกันด้วยรูปสระและตัวสะกด เช่น ก่อร่างสร้างตัว คุณงามความดี

สรุปได้ว่า คำสัมผัสคล้องจอง หมายถึง คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกันหรือกลุ่มคำที่มีเสียงรับสัมผัสคล้องจองกันด้วยรูปสระและตัวสะกด ใช้ถ้อยคำและเนื้อหาสาระง่าย ๆ มีความหมายหรือไม่ก็ได้ ซึ่งปรากฏในรูปของคำคล้องจองหรือคำประพันธ์ประเภทกลอน โคลง กาพย์

4.2 ความสำคัญของคำคล้องจอง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคำคล้องจองสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากตามที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) กล่าวถึงวัตถุประสงค์หรือความสำคัญของคำคล้องจองไว้ ดังนี้

- 1) เพื่อพัฒนาภาษา
- 2) เพื่อฝึกความจำ
- 3) เพื่อให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

4) เพื่อฝึกระเบียบวินัย

จิระประภา บุญยนิษฐ์ ลออ ชุตติกรและศรีสมบัติ เทพกาญจนา (2554) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายหรือความสำคัญในการสอนบทร้องกรองหรือคำคล้องให้แก่เด็กไว้ดังนี้

1) เพื่อสนองความต้องการทางธรรมชาติในเรื่องของจังหวะ เด็ก ๆ มีความสนใจ มีความสุขที่ได้ทำเสียงหรือท่าทางให้เข้ากับจังหวะหรือได้ฟังเสียงที่เป็นจังหวะ

2) เพื่อช่วยปกป้องและส่งเสริมพัฒนาการทางด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

3) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็ก ช่วยให้เด็กใช้ภาษาได้ดี ใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องชัดเจน สามารถใช้ระดับเสียงแสดงออกซึ่งความรู้สึกได้ตรงความหมาย เช่น ประหลาดใจ ดีใจ กลัว ตกใจ เสียใจ เป็นต้น

4) ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การใช้วรรคตอน ก่อนที่จะอ่านหนังสือ ซึ่งเป็นการฝึกฝนตามธรรมชาติเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยฝึกฝนเด็กให้รู้จักสังเกต

5) เพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็ก

6) ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น

7) ช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

สรุปได้ว่า การสอนคำคล้องจองมีความสำคัญกับเด็กปฐมวัยมาก เพราะจะช่วยให้เด็กได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา เด็กได้ฝึกกระบวนการคิดการจำ ทำให้เข้าใจบทเรียน มีพัฒนาการทางสังคมและพัฒนาการทางภาษาได้ดีขึ้น

4.3 ประเภทของคำคล้องจอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้แบ่งประเภทของคำคล้องจองเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1) มีเนื้อหาสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน คำคล้องจองบางบทมีข้อความที่สัมพันธ์กับเนื้อหาในหน่วย ทำให้เด็กมีความเข้าใจและจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการสอนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น

คำคล้องจอง “ฝนตกแดดออก” (ผู้แต่ง ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

ฝนตกพริ้ว ๆ

แม่ดำกางร่ม

แกเดินก้ม ๆ อยู่ใต้กำแพง

ประเดี๋ยวแดดออก

แกบอกพ่อแดง

ฉันไม่มีแรงหุปร่มให้ที

2) ไม่สัมพันธ์วิชา แต่เป็นคำคล้องจองที่ต้องการให้เด็กท่อง เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในขณะที่ทำกิจกรรมที่ต้องใช้สมาธิมาก ๆ เช่น

คำคล้องจอง “ตะกร้อของใคร” (ผู้แต่ง ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

ตะกร้อของใคร

มันใหญ่จริงจริง

พอเตะมันกลิ้ง

ไปโดนตะกร้า

กระโดดไปตะครุบ	หล่นปื๊บ พลาดท่า
ตะกร้อถูกหน้า	หกล้มจมโคลน
- เครื่องดนตรี เรื่องแก้ว (2544) ได้จัดประเภทของคำคล้องจองไว้ ดังนี้
- 1) คำคล้องจองที่เป็นสำนวนไทย เช่น ล้มลุกคลุกคลาน ชับไล่ไสส่ง
  - 2) คำคล้องจองที่เป็นบทร้อยกรอง เช่น

เพื่อนกินมีมาก	ถ้าหากจะหา
เพื่อนตายนั้นหนา	หายากเต็มที
  - 3) คำคล้องจองที่เป็นสำนวนภาษาิต ได้แบ่งเป็น 2 ชนิด
    - สำนวนแบบธรรมดา เช่น กระเซอกันรั้ว
    - สำนวนแบบอุปมาอุปไมย เช่น แก้มแดงเหมือนลูกตำลึง
  - 4) คำคล้องจองที่เป็นคำพังเพย เช่น ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด
  - 5) คำคล้องจองที่เป็นภาษาิต สุภาษิต เช่น ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน
  - 6) คำคล้องจองที่เป็นคำขวัญ เช่น สามัคคีคือพลัง
  - 7) คำคล้องจองที่เป็นคำโฆษณา เช่น บริการทุกระดับประทับใจ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น สรุปได้ว่าคำคล้องจองนั้นแบ่งออกได้หลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเก็บรวบรวมและค้นคว้าของนักการศึกษาแต่ละท่านที่แสดงข้อคิดเห็นแตกต่างกัน

4.4 ลักษณะของคำคล้องจอง

สุภาณี พัดทอง (2544) กล่าวว่า หัวใจของร้อยกรองไทย คือ สัมผัส สัมผัส คือ ความคล้องจองกัน ของถ้อยคำที่มีเสียงรับกัน ความคล้องจองกันทำให้เกิดจังหวะที่ทำให้บทร้อยกรองอ่านรื่น สละสลวยไม่ติดขัด

สัมผัส คือ ความคล้องจองกันของถ้อยคำที่มีเสียงรับกัน ทำให้เกิดความไพเราะ ซึ่งสัมผัสนี้เป็นลักษณะบังคับที่สำคัญที่สุดของบทร้อยกรองทุกชนิดและหากขาดเรื่องสัมผัสคล้องจองแล้วจะหาความไพเราะในร้อยกรองนั้นไม่ได้คำสัมผัสมี 2 ลักษณะ คือ

1) สัมผัสสระ มีอยู่ด้วยกัน 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1) สัมผัสสระที่มีสระคล้องจองกัน เพราะใช้สระเสียงเดียวกัน เช่น ไบ - ไส, ป่า - กา, นะ - คะ, จะเห็นว่าเป็นคำที่มีเสียงสระคล้องจองกันเพราะใช้สระเสียงเดียวกันในมาตรา ก.กา

1.2) สัมผัสสระที่มีเสียงสระคล้องจองกัน เพราะใช้เสียงสระและตัวสะกดมาตราเดียวกัน เช่น กาล - บ้าน, จริง - นิ่ง, กฏ - บท

2) สัมผัสอักษร มีลักษณะ ดังนี้

คล้องจองกันด้วยพยัญชนะต้น เป็นพยัญชนะตัวเดียวกัน เช่น ท่าง - เหิน, จันทร์ - เจ้า, ความ - ความ, อยากร - อยุ่, หมอ - เหมือน, หรือคล้องจองด้วยพยัญชนะต้นมีเสียงเดียวกัน เช่น ช้าง

– สุข เพราะ ข เป็นอักษรของ ส หรือ ทับ – ถึง เพราะ ท เป็นอักษรคู่ ของ ถ หรือ เย็น – หยาด เป็น สัมผัส อักษรระหว่าง ย กับ หย

การสัมผัสมี 2 ประเภท คือ

1) สัมผัสนอกหรือสัมผัสบังคับ ไม่มีไม่ได้เพราะถูกฉันทลักษณ์บังคับให้มีตามกำหนดไว้ที่ เรียกว่าสัมผัสนอกก็เพราะเป็นสัมผัสนอกวรรคหรือสัมผัสระหว่างวรรค สัมผัสนอกจะเป็นสัมผัสสระ

2) สัมผัสใน หมายถึง สัมผัสที่คล้องจองกันในวรรคเดียวกัน เป็นสัมผัสที่ไม่บังคับ ดังนั้นจึงไม่มีก็ได้ถือว่าไม่ผิด แต่สัมผัสในนี้เองที่ทำให้กลอนมีความงาม ความไพเราะรื่นหูเพิ่มขึ้นถือว่าเป็น ความสามารถพิเศษในการเขียน เพราะเป็นสัมผัสไม่บังคับ ถ้าสัมผัสนอกสร้างรูปร่างลักษณะให้แก่คำ ประพันธ์แล้ว สัมผัสในก็สร้างความมีชีวิตให้สัมผัสสระและสัมผัสอักษร

นกดล สังข์ทอง (2551) กล่าวถึง คำสัมผัสคล้องจองว่าเป็นคำที่เกิดจากการประสมด้วยสระ เสียงเดียวกันและถ้ามีตัวสะกดก็ต้องเป็นตัวสะกดที่อยู่ในมาตราเดียวกันด้วย ทั้งนี้ไม่ต้องคำนึงถึงเสียง วรรณยุกต์ ตัวอย่าง เช่น

คำว่า กา คล้องจองกับคำว่า นา หมา จำ กล้า เป็นต้น

คำว่า บิน คล้องจองคำว่า กิน ลั่น นิล ถิ่น พิณ เป็นต้น

คำว่า ไป คล้องจองกับคำว่า ใจ ไกล ให้ ศัย ไพร เป็นต้น

ลักษณะของคำคล้องจอง

1) ประสมสระเสียงเดียวกัน เช่น คำว่า ไ คล้องจองกับคำที่ประสมหรือออกเสียงสระ ไอ ได้แก่ คำว่า ไก ให้ ไพร ศัย (คำเหล่านี้ แม้ไม่ใช่ประสมด้วยสระไอ แต่อ่านออกเสียงเป็นสระ ไอ คือ ไส)

2) ถึงจะเป็นสระเสียงเดียวกัน แต่คำหนึ่งเป็นสระเสียงสั้น คำหนึ่งเป็นสระเสียงยาว เช่น กะ – กา, มิติ – มืด, ชั่ง – ช่าง, เป็นต้น ก็ไม่ถือว่าคล้องจองกัน

3) ถ้ามีตัวสะกดไม่จำเป็นจะต้องเป็นอักษรตัวเดียวกัน แต่จะต้องอยู่ในมาตราเดียวกัน เช่น คำว่า สอน มีเสียงพยัญชนะต้น คือ ส เสือ ประสมด้วยสระ ออ ตัวสะกดอยู่ในแม่ กน คำที่คล้องจองก็ จะต้องเป็นคำที่ประสมด้วยสระ ออ ตัวสะกดก็ต้องอยู่ในแม่ กน เช่นกัน เช่นคำว่า ตอน ก้อน กลอน หนอน มอญ พร (พอน) เป็นต้น

4) ต้องมีพยัญชนะต้นต่างกัน เช่น คำว่า มา (ม ม้า เป็นพยัญชนะต้น) คล้องจองกับคำว่า สา (ส เสือ เป็นพยัญชนะต้น) คำว่า เดิน (ด เด็ก เป็นพยัญชนะต้น) คล้องจองกับคำว่า เนิน (น หนู เป็นพยัญชนะต้น) เป็นต้น

คำบางคำถึงแม้ว่าจะประสมด้วยสระหรือเสียงสระเดียวกัน ตัวสะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน และวรรณยุกต์เสียงด้วยกันก็ตาม แต่ถ้ามีพยัญชนะต้นเป็นตัวเดียวกันไม่จัดเป็นคำคล้องจองหาก เรียกว่า คำพ้องเสียง (คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่ความหมายไม่เหมือนกัน) เช่น คำว่า

บาด บาท บาทร บาทค์ (อ) บาทว์

กาน กาล การ การณ์ กาญจน์ กานต์ กานท์ กาท

จัน จันท์ จันท์ จันท์ จรรย์จัญ(ไร) เป็นต้น

คำเหล่านี้จัดเป็นคำพ้องเสียง อย่างไรก็ตามคำที่มีพยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน สระเสียงเดียวกัน แต่หากเสียงวรรณยุกต์ต่างกันก็สามารถใช้รับสัมผัสในบทร้อยกรองได้ เช่น กาน – ก้าน, ลาน – ล้าน – หลาน, จา – จำ – จำ ฯลฯ

5) คำคล้องจองอาจใช้รูปและเสียงวรรณยุกต์เหมือนกันหรือต่างกันได้ เช่นคำว่า วิ่ง (รูปวรรณยุกต์เอก เสียงโท) คล้องจองกับคำว่า ทิ้ง จริง อิ่ง ลิง ปลิง พิง กลิ้ง เป็นต้น คำว่า ป้าย (รูปวรรณยุกต์จัตวา เสียงจัตวา) คล้องจองกับคำว่า ซ้ำ กา หนา หวา พร่า กล้า ล้า ตา ม้า เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะคำสัมผัสคล้องจองจะมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ สัมผัสสระที่มีเสียงสระเดียวกัน ถ้ามีตัวสะกดต้องมาตราเดียวกันและสัมผัสพยัญชนะมีลักษณะที่พยัญชนะต้นเป็นตัวเดียวกันหรือมีเสียงเดียวกัน

4.5 การจัดประสบการณ์เกี่ยวกับคำคล้องจอง

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้จัดลำดับขั้นในการสอนคำคล้องจองให้กับเด็กควรสอนตามลำดับขั้น ดังนี้

- 1) ครูกล่าวคำคล้องจองให้เด็กฟัง พร้อมทั้งอธิบายความหมาย
- 2) ครูพูดคำคล้องจองให้เด็กพูดตามที่ละวรรคจบบท แล้วครูจะบอกให้เด็กพูดคำคล้องจองตามซ้ำอีก 2-3 ครั้ง เมื่อเด็กจำได้บ้างแล้วจึงได้พูดพร้อม ๆ กับครู
- 3) ขณะที่พูดคำคล้องจองครูทำท่าทางประกอบไปด้วยถ้าทำได้ ส่วนเด็ก ๆ จะทำท่าทางประกอบตามครู
- 4) เมื่อเด็กจำคำคล้องจองและท่าทางประกอบได้แล้ว จึงให้เด็กพูดคำคล้องจองและท่าทางประกอบเอง โดยครูคอยให้กำลังใจอยู่ใกล้ ๆ

วิธีนี้ ศรีไพวรรณ (2546) กล่าวถึง การสอนคำคล้องจองควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ทบทวนเรื่องคำสัมผัส โดยครูหรือนักเรียนคนใดคนหนึ่งขึ้นต้นคำแล้วให้นักเรียนช่วยกันหาคำสัมผัสต่อทีละคน เช่น

ครู	เกลือ
นักเรียน	เรือ เมื่อ เปื่อ เสื่อ เจื่อ เป็นต้น
ครู	เคลื่อนไหว
นักเรียน	เดือน เพื่อน เลื่อน เกลื่อน เปื่อน เดือน เป็นต้น

- 2) สอนคำคล้องจอง 2 คำก่อน ตอนแรก ๆ ยังไม่ต้องให้ใจความของคำคล้องจองเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้ เด็กจะได้มีความรู้สึกว้างง่าย เมื่อนึกข้อความใดที่คล้องจองกันได้ก็ให้พูดออกมาได้ทันที โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ครูพูดคำคล้องจอง 2 คำ พร้อมกับเขียนบนกระดาน พยายามหาข้อความที่ชวนชั้น เพื่อให้นักเรียนสนใจ เช่น ลิงชน ขนพอง จิ้งจุก ปูเดิน เพลินไป ไม่รู้ ปูหนีบ

2.2 ให้นักเรียนอ่านเป็นจังหวะพร้อม ๆ กัน แล้วให้ช่วยกันบอกคำสัมผัส (ชน - ขน, พอง - จิ้งจุก, ปู - เดิน, เพลิน, ไป - ไม่รู้, รู้ - ปู)

2.3 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3 - 5 คน ครูขึ้นคำต้นคำคล้องจอง 2 คำ แล้วให้กลุ่มที่ 1 ช่วยกันคิดคำคล้องจองต่อคำคล้องจองที่ครูขึ้นต้น กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 3 ต่อกลุ่มที่ 2 เรื่อยไป โดยไม่บังคับว่าใจความจะต้องเป็นเรื่องเดียวกัน ในขั้นนี้แต่เพียงให้เด็กหาคำสัมผัสในคล้องจอง 2 คำ มาต่อให้ได้ ถ้ากลุ่มใดต่อไม่ได้ ให้กลุ่มต่อไปต่อแทน เช่น

ครู	กินข้าว
กลุ่มที่ 1	หวานอน
กลุ่มที่ 2	ซ้อนปลา
กลุ่มที่ 3	หาฟัน
กลุ่มที่ 4	ยีนดู

3) เมื่อนักเรียนสามารถต่อคำคล้องจอง 2 คำ โดยไม่ต้องให้ใจความเป็นเรื่องเดียวกันจนคล่องแล้ว ในขั้นนี้ให้นักเรียนต่อคำคล้องจองให้เป็นเรื่องเดียวกัน โดยดำเนินการสอนดังนี้

3.1) ให้นักเรียนดูคำคล้องจองที่ครูยกขึ้นมาครั้งแรก ในข้อ 2.1 ลิงชน ขนพอง จิ้งจุก ปูเดิน เพลินไป ไม่รู้ ปูหนีบ

3.2) ให้นักเรียนอ่านเป็นจังหวะพร้อม ๆ กัน

3.3) ให้นักเรียนช่วยกันบอกเนื้อเรื่องของคำคล้องจองบทนี้ เช่น “ลิงชนพองตัวหนึ่งซุกขนมาก มันนั่งดู ปูเดิน เพลินไป เลยถูกปูหนีบเอา”

3.4) ให้นักเรียนช่วยกันต่อคำคล้องจองที่มีใจความต่อเนื่องกัน โดยครูช่วยแนะนำหรือช่วยต่อเมื่อนักเรียนติดขัด

3.5) แบ่งกลุ่มนักเรียนแข่งขันต่อคำคล้อง 2 คำต่อกัน กลุ่มใดต่อได้และมีความต่อเนื่องกัน ได้คะแนนข้อความละ 1 คะแนน ถ้าต่อไม่ได้หรือใจความไม่ต่อเนื่องไม่ให้คะแนน โดยครูหรือนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นกรรมการตัดสินและให้นักเรียนคนหนึ่งจดจำคำคล้องจองไว้ในสมุดหรือแผนภูมิ

3.6) ให้นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะคำคล้องจอง 2 คำ ลงในสมุดหรือแผนภูมิ

เมื่อเด็กต่อคำคล้องจอง 2 คำที่มีใจความต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันจนคล่องแล้วจึงสอนคำคล้องจอง 3 คำและ 4 คำ โดยดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกับการสอนคำคล้องจอง 2 คำ

ในขั้นสรุปลักษณะคำคล้องจอง 3 คำและ 4 คำ ให้นักเรียนสรุปลงในสมุดหรือแผนภูมิต่อจากข้อสรุปคำคล้องจอง 2 คำ ดังนี้

คำคล้องจอง 3 คำ คือ กลุ่มคำที่มีคำกลุ่มละ 3 คำและมีเสียงคล้องจองกันระหว่างกลุ่ม โดยคำท้ายของกลุ่มหน้าสัมผัสกับคำที่ 1 หรือ 2 ของกลุ่มคำหลังเรื่อยไป

คำคล้องจอง 4 คำ กลุ่มคำที่มีคำกลุ่มละ 4 คำและมีเสียงคล้องจองกันระหว่างกลุ่ม โดยคำท้ายของกลุ่มหน้าสัมผัสกับคำที่ 1,2 หรือ 3 ของกลุ่มหลังเรื่อยไป

จิระประภา บุญยนิติกุลและคณะ (2544) กล่าวถึง วิธีสอนบทร้อยกรองแก่เด็กก่อนเรียนไว้ว่า เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังอ่านหนังสือไม่ออก ผู้สอนจึงต้องพูดให้เด็กฟัง ซึ่งอาจทำได้โดยพูดให้เด็กพูดตามมาทีละประโยคซ้ำ ๆ หลาย ๆ เทียบจนเด็กจำได้ แต่วิธีนี้เด็กจะท่องได้แบบสอนให้นักพูด เด็กอาจจะพูดได้แต่ไม่เข้าใจเนื้อความ อีกวิธีหนึ่งซึ่งมีกระบวนการที่ฝึกให้เด็กคิดและสังเกตช่วยให้เด็กสามารถท่องได้และเข้าใจเนื้อความซึ่งวิธีการดังนี้

ก่อนอื่นแบ่งบทร้อยกรองที่จะสอนออกเป็นตอน ๆ ตามลำดับความยากง่ายก่อนดังนี้

นิ้วมือของฉัน	เรียงกันเป็นแถว
ฉันนับดูแล้ว	สิบนิ้วพอดี
นิ้วมือของฉัน	เคลื่อนไหวได้คล่อง
หยิบฉวยจับต้อง	ว่องไวด้วยชี
พนมมือก็ได้	ไหวสวยทุกที
ชี้เล็บไม่มี	สะอาดดีจัง

1) พูดให้ฟังหนึ่งจบ ชักถามเกี่ยวกับเนื้อความขอลอนบทนั้น

2) เมื่อเด็กไม่สามารถตอบตอนใดได้ก็ถือโอกาสพูดให้เด็กฟังซ้ำอีกครั้งหนึ่งแล้ว ชักถามดังครั้งแรก

3) ถ้าเป็นบทที่ยากหรือยาวก็อาจจะต้องพูดให้ฟังและชักถามอีกครั้ง แต่ถ้าเป็นบทสั้น ๆ หรือง่าย ๆ พูดให้ฟัง 2 ครั้งก็พอ แล้วให้เด็กพูดตอนที่ง่ายที่สุดก่อนแล้วจึงค่อยต่อบทที่ยากขึ้น ดังตัวอย่าง

ครู

นิ้วมือของฉัน	เรียงกันเป็นแถว
ฉันนับดูแล้ว	สิบนิ้วพอดี
นิ้วมือของฉัน	เคลื่อนไหวได้คล่อง
หยิบฉวยจับต้อง	ว่องไวด้วยชี

เด็กเข้าร่วมพูดด้วย

พนมมือก็ได้	ไหวสวยทุกที
ชี้เล็บไม่มี	สะอาดดีจัง

ครู

นิ้วมือของฉัน	เรียงกันเป็นแถว
ฉันนับดูแล้ว	สิบนิ้วพอดี

เด็กเข้าร่วมพูดด้วย

นิ้วมือของฉัน	เคลื่อนไหวได้คล่อง
หยิบฉวยจับต้อง	ว่องไวด้วยชี้
พนมมือก็ได้	ไหว้สวยทุกที
ชี้เล็บไม่มี	สะอาดดีจัง

4) ครูและเด็กพูดพร้อมกันทั้งบท 2 หรือ 3 จบตามความเหมาะสม การสอน คำคล้องหรือบทร้อยกรองแก่เด็กไม่จำเป็นต้องให้เด็กพูดได้คล่องในบทเรียนเดียวในการเรียนครั้งต่อไป ควรจำได้มีการทบทวนบทเก่าก่อนที่จะสอนบทใหม่เด็กก็จะพูดได้คล่องขึ้นตามลำดับ

สรุปได้ว่า คำคล้องจองสามารถนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดให้เด็กได้ท่องคำคล้องจองแล้วแสดงท่าทางประกอบหรือใช้ในลักษณะการนำมาใช้เล่นเกม เพื่อทำให้เกิดความสนุกสนาน แต่ไม่ว่าจะใช้คำคล้องจองในรูปแบบใดก็เป็นประสบการณ์ที่สามารถช่วยส่งเสริมให้เด็กได้ฟังและพูดอันจะส่งผลไปสู่ทักษะทางภาษาและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยได้ทั้งสิ้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางการพูดของเด็กในประเทศหลายท่านดังต่อไปนี้

คณิตร ตรีผล (2550) ได้ศึกษาการใช้คำคล้องจองเพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า การใช้คำคล้องจองมีผลให้ความสามารถทางการพูดแสดงความต้องการ พูดแสดงความคิดเห็นพูดเล่าเรื่องราว พูดตั้งคำถามของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นจากการใช้วิธีวัดคะแนนเพิ่มสัมพันธและความสารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมใช้คำคล้องจองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนได้รับการทดลอง

จุฑา สุกใส (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายและการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบปกติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายก่อนและหลังการทดลองมีพัฒนาการทางการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบปกติก่อนและหลังการทดลองมีพัฒนาการทางการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบปกติมีพัฒนาการทางการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบปกติมีความก้าวหน้าของพัฒนาการทางการพูดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น

จุฬารัตน์ อินุพัฒน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบปกติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัย ชาย - หญิง อายุระหว่าง 5-6 ขวบ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและมุมบล็อกแบบปกติมีพัฒนาการทางการพูดที่ไม่แตกต่างกัน

นงเยาว์ คลิกคลาย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้เพลงประกอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัย ชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 -6 ขวบ โรงเรียนห้วยโป่ง - ไร่ขวาง จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้เพลงประกอบมีความสามารถด้านการฟังและการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้เพลงประกอบมีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามปกติ

เนื่อน้อง สนับบุญ (2541 : 131) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อกับเพื่อนและเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครู โดยศึกษากับเด็กอายุ 5 - 6 ปี จำนวน 45 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 15 คน กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 15 คนและกลุ่มควบคุม 15 คน การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที ผลการทดลองพบว่าความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อกับเพื่อนและเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครูมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ปานใจ จารุวิช (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองมีพฤติกรรมทางการพูดหลังการจัดกิจกรรมสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจองมีพฤติกรรมการพูดด้านทักษะทางการพูดด้านการเข้าใจความหมายและด้านการใช้ภาษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สนอง สุทธาอามาตย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยการประกอบอาหารศึกษากับเด็กอายุ 5 - 6 ปี โรงเรียนพระราม 9 กาญจนภิเษก จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยการประกอบอาหารที่มีความสามารถด้านการฟังและการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหารที่มีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามปกติ

สมาพร สามเตี้ย (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม โยการเล่นเกมทางภาษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเกมทางภาษามีพัฒนาการทางภาษาพูด โดยเฉลี่ยร่วมก่อนการจัดกิจกรรมและหลังจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพัฒนาการทางการพูดในแต่ละด้านทางการเข้าใจความหมายของคำ ด้านการสร้างประโยคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผลการสังเกตทางการพูดในระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่นเกมทางภาษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งด้านการเข้าใจความหมายและการสร้างประโยค

อุบล เวียงสมุทร (2540 : 63 - 67) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์หุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางคู่กับภาษาถิ่นและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง โดยศึกษากับเด็กอายุ 5 – 6 ปี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คนและกลุ่มควบคุม 30 คนการทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที ผลการทดลองพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาท้องถิ่นมีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสรุปได้ว่า เด็กสามารถพูดได้ตามความพร้อมของเด็กแต่ละคน โดยปกติในเด็กวัยใกล้เคียงกันก็จะพูดได้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน อาจสังเกตจากการพูดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ การที่เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันจะส่งผลต่อพัฒนาการทางการพูด หากเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่มีสถานการณ์ช่วยให้เด็กคิดเพื่อที่จะพูดการได้เล่นกับเพื่อน การที่มีผู้ใหญ่พูดคุยอย่างเหมาะสม รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมการพูดต่าง ๆ นิทานคำคล้องจอง เพลง กิจกรรมทางศิลปะเหล่านี้ล้วนมีผลต่อพัฒนาการทางการพูดของเด็ก ซึ่งการจัดกิจกรรมโดยใช้คำคล้องจองทำให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะทางภาษา โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่มนั้นทำให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กันในการทำงานร่วมกัน เด็กจะแสดงความคิดเห็นออกมาด้วยความสมัครใจ ซึ่งเด็กจะได้พัฒนาลักษณะที่พึงประสงค์

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

จอห์นสโตน (Johnston, 1995 : Abstracts) ได้ทำการศึกษาความสามารถทางด้าน การพูด และพฤติกรรมการอ่านหนังสือของเด็กปฐมวัยต่อการมีปฏิสัมพันธ์การอ่านกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากการศึกษาพบว่า การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำให้มีพัฒนาการความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเด็กได้ใช้เวลาอย่างน้อย 45 นาทีต่อสัปดาห์ แต่การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เด็กไม่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ซิมสัน (Simpson, 1998) ได้ศึกษาลักษณะภาษาพูดของเด็กปฐมวัย 4 ปีที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องซ้ำช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดภาษาให้ชัดเจนละเอียดลออครอบคลุมความหมายที่ต้องสื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งความสามารถนี้วัดได้เป็นจำนวนคำต่อประโยค (Length of Utterance - unit) ไม่ได้วัดที่ปริมาณคำซึ่งมิลเลอร์ (Miller, 1951) ถือว่าความสามารถนี้เป็นเครื่องมือที่สามารถวัดความซับซ้อนของรูปประโยคได้เป็นอย่างดี

เดล (Del, 1978 : 307) ศึกษาการใช้ถ้อยคำของเด็กในวัยตั้งแต่ 2 ปีถึง 12 ปี โดยวิธีการทดสอบคำศัพท์จากรูปภาพ ผลการศึกษาพบว่า ความถูกต้องในการใช้คำศัพท์ของเด็กเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุ กล่าวคือ ช่วงอายุ 2 ปีเริ่มที่ 15 คำถึง 60 คำ เมื่อเด็กอายุ 6 ปีและเพิ่มถึง 90 คำเมื่ออายุ 12 ปี อัตราการเพิ่มของคำศัพท์ต่าง ๆ จะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะก่อนวัยเรียน หลังจากวัยนี้คำศัพท์จะค่อยเพิ่มขึ้นอย่างช้าแต่จะไม่มีการหยุดนิ่งสัดส่วนของคำชนิดต่าง ๆ ที่เด็กนำมาใช้มักจะเปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ สัดส่วนของการใช้คำนามจะลดลง ในขณะที่สัดส่วนของการใช้คำวิเศษบุพบทและสันธานจะเพิ่มมากขึ้นพิจารณาจากจำนวนคำที่เด็กนำมาใช้ทั้งหมด

บลัด (Blood, 1996 : 153) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 3 - 5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียนและมีการศึกษาระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กจำนวน 6 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก จากการศึกษาพบว่าการเรียนรู้ทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กและเจตคติของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้และส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเองจะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้การอ่านเขียนได้อย่างมีความหมายเพราะชื่อของเด็กจะถูกเรียกอยู่เป็นประจำและเป็นคำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อตนเองได้จะเป็นแนวทางขยายความสามารถในการรับรู้คำอ่านต่อไป

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยนั้นจัดได้หลากหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีกาจัดประสบการณ์ทางภาษาเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนซ้ำ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุยกซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในคำศัพท์และเนื้อหา เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการฟังและการพูดจนทำให้เกิดการเรียนรู้มีการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาในขั้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. แบบแผนการวิจัยและวิธีการดำเนินการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 4 ประเภท ได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 10 แผน ได้แก่

- แผนวันที่ 1 คำคล้องจอง โรงเรียน
- แผนวันที่ 2 คำคล้องจอง ฉันทออบดอกไม้
- แผนวันที่ 3 ฝนตกพรา พรา
- แผนวันที่ 4 อาบน้ำ
- แผนวันที่ 5 ข.ไข่

แผนวันที่ 6 ปาแสนสวย

แผนวันที่ 7 กระจ่าย

แผนวันที่ 8 นับเลข

แผนวันที่ 9 กิจวัตรประจำวัน

แผนวันที่ 10 ผีเสื้อแสนงาม

2. แบบทดสอบพัฒนาการทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม จำนวน 3 ข้อ 1 ชุด ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบ การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับรูปภาพ จำนวน 1 ข้อ

2.2 แบบทดสอบ การเล่าเรื่องรูปภาพสถานการณ์จำลอง จำนวน 1 ข้อ

2.3 แบบทดสอบ การอ่านคำคล้องจองตามครู พร้อมกวาดตามองแต่ละบรรทัดจำนวน 1 เรื่อง

3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย พฤติกรรม 3 พฤติกรรม โดยระบุเกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ ซึ่งประกอบด้วย

3.1 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม จำนวน 1 ชุด

3.2 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรมแผนละ 1 ชุด ทั้งหมด 10 แผน รวมทั้งสิ้น 10 ชุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 10 แผน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

(1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2561 เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

(2) เลือกหน่วยการเรียนรู้และคำคล้องจองที่เหมาะสมกับวัยของเด็กและเป็นคำคล้องจองที่มีสาระเกี่ยวข้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์

(3) สร้างแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ 10 เรื่อง

(4) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

ท่านที่ 1 นางวรรณพรณ ศรีน้อย หัวหน้าสายชั้นระดับอนุบาลและเป็นครูประจำชั้น
อนุบาล 3 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

ท่านที่ 2 นางสาวมุไรนา ชูสมบัติ หัวหน้าวิชาการโรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์
อนุกุล)

ท่านที่ 3 นางฮายาตี แดนิ ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิ
พันธ์อนุกุล)

1.6 นำแผนการจัดประสบการณ์คำคล้องจอง เพื่อพัฒนาทักษะการพูดมาปรับปรุงแก้ไขตาม
คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.7 นำแผนการจัดประสบการณ์คำคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะการพูดที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญแล้ว
นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบทดสอบพัฒนาการทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัด กิจกรรม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

(1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบพัฒนาการทางการพูดสำหรับเด็ก
ปฐมวัย

(2) สร้างแบบทดสอบพัฒนาการทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเป็นแบบทดสอบ
ในรูปแบบ ซึ่งแบบทดสอบพัฒนาการทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
จะประกอบด้วยแบบทดสอบ 3 ตอนซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนฟังครูเล่าจบและสนทนาพูดคุยกับครู

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเล่าเรื่องรูปภาพสถานการณ์จำลอง

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนอ่านคำคล้องจองตามครู พร้อมกวาดตามองแต่ละบรรทัด

3. สร้างคู่มือในการดำเนินการทดสอบความสามารถในการฟังและการพูด ให้ สอดคล้องกับ
แบบทดสอบที่สร้างขึ้น

4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังและการพูด ไปตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณา
ตรวจสอบค่า IOC

ท่านที่ 1 นางวรรณพรณ ศรีน้อย หัวหน้าสายชั้นระดับอนุบาลและเป็นครูประจำชั้น
อนุบาล 3 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

ท่านที่ 2 นางสาวมุไรนา ชูสมบัติ หัวหน้าวิชาการโรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์
อนุกุล)

ท่านที่ 3 นางฮายาตี แดนิ ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิ
พันธ์อนุกุล)

3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

(1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

(2) สร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเป็นแบบบันทึกในรูปแบบของการให้คะแนน 3 2 และ 1 ตามพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก ซึ่งแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมจะประกอบด้วยรายการพฤติกรรมจำนวน 3 รายการ

(3). ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

ท่านที่ 1 นางวรพรรณ ศรีน้อย หัวหน้าสายชั้นระดับอนุบาลและเป็นครูประจำชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

ท่านที่ 2 นางสาวมุไรนา ชูสมบัติ หัวหน้าวิชาการโรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

ท่านที่ 3 นางฮายาตี แดนิ ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

4. นำแบบสังเกตความสามารถในการฟังและพูดของเด็กปฐมวัย ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสังเกตความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย ไปสังเกตพฤติกรรมนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) ระหว่างการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์คำคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะการการพูด

4. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

(1) ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคำคล้องจองประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

(2) กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทักษะการพูด โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัยก่อนเรียน

(3) ดำเนินการสร้างสื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพดังนี้

ตารางที่ 1 การสร้างสื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ

คำคล้องจองที่	เรื่อง
1	โรงเรียน
2	ฉันทชอบดอกไม้
3	ฝนตกพรา พรา
4	อาบน้ำ
5	ข.ไซ่
6	ป่าแสนสวย
7	กระต่าย
8	นับเลข

ตารางที่ 1 การสร้างสื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ (ต่อ)

คำคล้องจองที่	เรื่อง
9	กิจวัตรประจำวัน
10	ผีเสื้อแสนงาม

แบบแผนการวิจัยและวิธีการดำเนินการทดลอง

การวิจัยผลการพัฒนาทักษะการพูด ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) ตำบลเปาะเส้ง อำเภอมือง จังหวัดยะลา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมคำคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะการพูดไปดำเนินการทดลองจำนวน 10 ครั้ง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 แก่เด็กชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) ตำบลเปาะเส้ง อำเภอมือง จังหวัดยะลา ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยการดำเนินกลุ่มเดี่ยววัดผลก่อนทดลองและหลังการทดลอง

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
E	T1	X	T2

ความหมายบอกสัญลักษณ์

E	แทน กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง
T1	แทน การสังเกตการทดลอง (Pre-test) โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถด้านการฟังและการพูด
X	แทน การเล่นิทานพัฒนาทักษะการฟังและการพูด
T2	แทน การสังเกตหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถด้านการฟังและการพูด

วิธีการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

1. เตรียมเครื่องมือที่จะใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โดยให้เด็กทำแบบทดสอบพัฒนาการทางด้านการพูดควบคู่กับแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง
3. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
4. เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยทำการบันทึกพฤติกรรมของเด็กหลังได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพด้วยแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมฉบับเดียวกันกับแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่ใช้ก่อนการทดลอง
5. นำคะแนนที่ได้จากการทดลองไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ได้แก่ คะแนนจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังการทดลองและคะแนนจากแบบประเมินความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อการจัดกิจกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

1. หลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่า IOC
2. เก็บข้อมูลก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบพัฒนาการทางด้านการพูดควบคู่กับแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมของ

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนประจำชั้นได้จัดขึ้น เพื่อสังเกตพัฒนาการทางด้านทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย

3. ผู้วิจัยทดลองกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ ระหว่างวันที่ 1 เดือน กันยายน พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2563 ทั้งหมด 10 แผน ระยะเวลาการทดลอง 1 ภาคเรียน สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 20 นาที ดังนี้

วันที่ 1 คำคล้องจอง โรงเรียน

วันที่ 2 คำคล้องจอง ฉันชอบดอกไม้

วันที่ 3 ผนตกพรา พร้า

วันที่ 4 อาน้ำ

วันที่ 5 ข.ไข่

วันที่ 6 ป่าแสนสวย

วันที่ 7 กระจ่าย

วันที่ 8 นับเลข

วันที่ 9 กิจวัตรประจำวัน

วันที่ 10 ผีเสื้อแสนงาม

4. ผู้วิจัยประเมินพัฒนาการทางด้านทักษะการพูดก่อนการจัดกิจกรรม โดยใช้แบบทดสอบพัฒนาการทางด้านการพูดควบคู่กับแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยและใช้สถิติในการวิเคราะห์หาค่า E_1

5. เมื่อผู้วิจัยจัดกิจกรรมครบตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยทำการประเมินหลังการจัดกิจกรรมอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบพัฒนาการทางด้านการพูดควบคู่กับแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยชุดเดียวกันกับที่ใช้ประเมินก่อนการจัดกิจกรรมและใช้สถิติในการวิเคราะห์หาค่า E_2

6. เมื่อได้คะแนนจากการบันทึกพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูด โดยใช้แบบทดสอบพัฒนาการทางด้านการพูดควบคู่กับแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแล้ว จากนั้นหาค่าที่ ($t - test$) ชนิดข้อมูลสัมพันธ์กัน เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

7. เขียนรายงานการวิจัย เพื่อสรุปผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับพฤติกรรม โดยคำนวณจากสูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2526 : 89)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของเด็กกลุ่มตัวอย่าง จากคะแนนก่อนและหลังเรียน ได้แก่ (t - test for dependent samples) ใช้สูตรการคำนวณดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544 : 193)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{n \sum D^2 - (\sum D)^2 / (n-1)}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

$\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคู่ของคะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละ ใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรการคำนวณดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544 : 35)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรการคำนวณดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544: 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D$	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4. หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมหลังเรียน ซึ่งเขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ E_1 คำนวณได้จากสูตร

$$E_1 = \frac{\Sigma x}{n} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	Σx	แทน	คะแนนรวมของแบบประเมินระหว่างเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบประเมินระหว่างเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

80 ตัวหลัง หมายถึง ผลรวมของคะแนนจากแบบบันทึกหลังเรียนของเด็กทั้งหมดซึ่งแทนด้วยสัญลักษณ์ E_2 คำนวณได้จากสูตร

$$E_2 = \frac{\sum x}{n} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของแบบประเมินหลังเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบประเมินหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์ อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลาผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
Σx	แทน	คะแนนรวม
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดจากคะแนนขณะปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน
E_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
t	แทน	ค่า t-test
ΣD^2	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนยกกำลังสอง
$(\Sigma D)^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนทั้งหมดยกกำลังสอง

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมืองานวิจัยการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โดยใช้ T – test for dependent samples

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมืองานวิจัยการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

ตารางที่ แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำ
คลังจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตารางที่ 3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำ
คลังจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายการ	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน $\sum R$	IOC	แปลผล
	1	2	3			
แผนที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
แผนที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
แผนที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
แผนที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
แผนที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
แผนที่ 6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
แผนที่ 7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
แผนที่ 8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
แผนที่ 9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
แผนที่ 10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

$$\begin{aligned}
 \text{ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรม} &= \frac{\sum R}{N} \\
 &= \frac{3}{3} \\
 &= 1
 \end{aligned}$$

จากตารางที่แสดงว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้คำ
คลังจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ค่าดัชนีความ
สอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 มากกว่า 0.5 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตารางที่ 4 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

รายการ	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน $\sum R$	IOC	แปล ผล
	1	2	3			
1. แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พ.ศ. 2560	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับวิชาการของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. แบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. แบบทดสอบสามารถนำไปวัดและประเมินผลการพัฒนา ทักษะทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยได้จริง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. เกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับ พัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

$$\begin{aligned}
 \text{ค่าดัชนีความสอดคล้องของของแบบทดสอบ} &= \frac{\sum R}{N} \\
 &= \frac{3}{3} \\
 &= 1
 \end{aligned}$$

จากตารางที่ แสดงว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัด และความรู้ความเข้าใจทักษะทางภาษาด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลองนักเรียนค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 มากกว่า 0.5 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตอนที่ 2วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โดยใช้ T – test for dependent samples

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์	จำนวนเด็ก (N)	ค่าเฉลี่ย (X)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	D	S.D.	ค่า t	Sig
ก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์	30	4.84	0.82				
หลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์	30	7.89	0.73				

จากตาราง พบว่า ทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ เด็กปฐมวัยมีทักษะการพูดสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา อภิปรายและข้อเสนอแนะตามลำดับ ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 4 ประเภท ได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 10 แผน
2. แบบทดสอบพัฒนาการทางด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม จำนวน 3 ข้อ 1 ชุด
3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 พฤติกรรม โดยระบุเกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สมมติฐาน กล่าวว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูด มีพัฒนาการพูดที่สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมปรากฏว่าหลังการจัดกิจกรรม โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) เด็กมีพัฒนาการด้านการพูดสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม โดยก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 และหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 จะเห็นได้ว่าทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

1. การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพพัฒนาให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะการพูดสูงขึ้นกว่าก่อนจัดกิจกรรม เนื่องจากการจัดกิจกรรมโดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพเป็นการฝึกให้เด็กได้พูด ได้เปล่งเสียงออกมาจากการท่องคำคล้องจอง การสนทนาจากเรื่องและการเล่าเรื่องจากภาพเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ซึ่งส่งผลต่อทักษะการพูดของเด็กแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลิวัลย์ อุ่นอ่อนและนภดล จันทร์เพ็ญ (2554 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคำคล้องจองประกอบภาพ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การใช้คำคล้องจองในการจัดกิจกรรมควรเลือกคำคล้องจองที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เพื่อช่วยให้เด็กสามารถจำเนื้อหาและเรื่องราวได้รวดเร็วขึ้น
2. นำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหาในการพูด ได้แก่ ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟังเล่าเรื่องเป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่องอ่านภาพ สัญลักษณ์ คำพร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนสามารถเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมแก่การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการพูดให้กับเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. .ในการทำวิจัยทุกครั้งผู้วิจัยควรศึกษาขั้นตอนการทำวิจัยอย่างละเอียด
  2. ผู้วิจัยควรศึกษาเรื่องที่ต้องการทำวิจัยเป็นอย่างดีและศึกษางานวิจัยอื่น ๆ ให้มากขึ้น
- เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ คະนองเดช. (2554). สภาพปัญหาการใช้ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- กรมวิชาการ. (2545). แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนก่อนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2541). ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับเด็กก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2560). คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2560 (อายุ 3 -5 ขวบ). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 (อายุ 3 – 5 ปี). กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎีการเรียนการสอน การประเมินผล. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (อายุ 3 – 5 ปี). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภา ลาดพร้าว
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3 – 5 ขวบ. กรุงเทพฯ : โชติสุขการพิมพ์.
- _____. (2545). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทเอ็ดมันเพรสโปรดักส์.
- _____. (2547). การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอ็ดมันเพรสโปรดักส์.
- คณิศร ตรีผล. (2550). การใช้คำคล้องจองเพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราไพพรรณี จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
- เครือรัตน์ เรืองแก้ว. (2554). หนังสือชุดรักภาษาไทย “คำคล้องจอง”. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- จิระประภา บุญยนิษฐ์ ลออ ชูติกร และศรีสมบัติ เทพกาญจนา. (2544). ภาษาพาสนุก. กรุงเทพฯ : วี อินเตอร์ พริ้นท์
- จุฑา สุกใส. (2555). ผลการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายที่มีต่อการพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

- จุฬารัตน์ อินุพัฒน์. (2543). พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่นมุมบล็อกแบบปกติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- นงเยาว์ คลินิกฉาย. (2543). ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา
ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- นนทพันธ์ ภัคดิศดุจแดน. (2546). เราจะข้ามภพข้ามชาติ We shall overcome. กรุงเทพฯ :
วี อินเตอร์ พรีนธ์.
- นพเนตร ธรรมบวร. (2544). การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภดล สังข์ทอง. (2551). เกมภาษาไทย คิดให้สนุก พิชิตคำคล้องจอง. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- นิรมล ช่วงพัฒนาชัย. (2541). เทคนิคการสอนศิลปะ ภาษา และวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กอนุบาล.
กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พรีนธ์.
- เนื่อน้อง สนับบุญ. (2541). เปรียบเทียบความสามารถภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์เล่นนิทาน. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2562). การวัดการประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้น
ฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจมาศ พระธานี. (2540). วรรณกรรมเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิชจำกัด
- ปานใจ จารุรัช. (2548). พฤติกรรมทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง.
กรุงเทพฯ : ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2545). หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 29. กรุงเทพฯ :
หจก. ก๊อปปี แอนด์ พรีนธ์.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540). เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด
กรมประชาสงเคราะห์. นนทบุรี
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- รังสรรค์ จันต๊ะ. (2541). เอกสารประกอบการสอนวิชา ศท130 : ภาษาไทย. เชียงใหม่ : คณะธุรกิจ
การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

รัชนี้ ศรีไพวรรณ. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) หน่วยที่ 9 – 15
พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช

วิชาการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

_____. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นางวรรณพรณ ศรีน้อย หัวหน้าสายชั้นระดับอนุบาลและเป็นครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)
2. นางสาวมุกชานา ชูสมบัติ หัวหน้าวิชาการโรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)
3. นางสาวฮายาตี แดนิ ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

ภาคผนวก ข
รายนามนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายนามนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หมายเหตุ
1	ด.ช.นัสรุคติน โต๊ะเดิบ	
2	ด.ช.ฮาริส แวนิชอ	
3	ด.ช.มุฮัมมัดอารี วาเล็ง	
4	ด.ช.อารีฟิน กามา	
5	ด.ช.อับลูบารีน สาแม	
6	ด.ช.อฟาเดล เซงยะเบาะ	
7	ด.ช.ซอฟียุดดิน เจ๊ะเต๊ะ	
8	ด.ช.อฟาเดล ลาเต๊ะ	
9	ด.ช.อัสรี่ มะหนับเด็น	
10	ด.ช.อัซลัน ดอมิ	
11	ด.ญ.ฟาซีญา ขุนจิต	
12	ด.ญ.อานิส แดเมาะ	
13	ด.ญ.ฟัรฮานา มะดิง	
14	ด.ญ.นิซลวา คาเดร์	
15	ด.ญ.นุรุฟาเตียร์ ยูโซะ	
16	ด.ญ.นุรอัลฟานี ดอด้หมะ	
17	ด.ญ.นุรอัยนี ตือเร๊ะ	
18	ด.ญ.นุรอาซีกิน มะเด็ง	
19	ด.ญ.นุรอัยนี แวนามะ	
20	ด.ช.พาริซีย์ ยูซ๊ะ	
21	ด.ช.สุไลมาน หะมะ	

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หมายเหตุ
22	ด.ช.ต่วนदारวิฑ รงโชะ	
23	ด.ช.อันดาลีฟ สาและ	
24	ด.ญ.นุรอุยชะห์ ตะมะละ	
25	ด.ญ.นุร์อามีลา บากา	
26	ด.ญ.อะมีนะฮ บัญเสน	
27	ด.ญ.นัจวา สาแม	
28	ด.ช.ต่วนเนา์ฟัล ดุลซาเดร์	
29	ด.ช.ซูเฟียน ซารีแปเราะ	
30	ด.ช.วีระเทพ มะกะจี	

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

**แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2**

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง โรงเรียน

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาโรงเรียนของตนเองได้ถูกต้อง
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง โรงเรียน

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับโรงเรียน
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับโรงเรียนของตนเอง พร้อมให้พูดชื่อโรงเรียน

ลักษณะของโรงเรียน

3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ
  - 3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม
  - 3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “โรงเรียน” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตามครูทำซ้ำๆ

2-3 ครั้ง

5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “โรงเรียน” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูตั้ง

คำถามให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ

- เด็ก ๆ เรียนโรงเรียนอะไร

- เด็ก ๆ รู้จักใครบ้างในโรงเรียน

6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยดูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้
7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด
ขั้นสรุป
8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู
9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง โรงเรียน
2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง โรงเรียน

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้ 1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 2. เล่าเรื่องเป็นประโยชน้อยอย่างต่อเนื่อง 3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

...../...../.....

บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

สื่อคำคล้องจอง โรงเรียน

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ดอกไม้

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาคำคล้องจองได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง ดอกไม้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การบอกชื่อดอกไม้
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูให้เด็ก ๆ ปรบมือ “แพะแกะ”
  - ถ้าครูบอกว่าแพะ ให้เด็ก ๆ ปรบมือได้ยินเสียง
  - ถ้าครูบอกว่าแกะ ให้เด็ก ๆ ปรบมือไม่ได้ยินเสียง
3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ
  - 3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม
  - 3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “ดอกไม้” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตามครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง
5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “ดอกไม้” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูตั้งคำถามให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ

- เด็ก ๆ รู้จักดอกไม้อะไรบ้าง?
- ดอกไม้อะไรบ้าง สีแดง?
- เด็ก ๆ ชอบดอกไม้อะไรบ้างมากที่สุด

6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยดูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้

7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด

ขั้นสรุป

8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู

9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง ดอกไม้
2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง ดอกไม้

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
<p>สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 2. เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง 3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด 	<p>แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม</p>

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

...../...../.....

บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

สื่อคำคล้องจอง ฉันทออบดอกไม

**แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2**

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ผน

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาคำคล้องจองได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง ผนตก

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับผนตก
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูให้เด็ก ๆ ปรบมือตามกติกาเช่น
  - ถ้าครูบอกว่า เด็ก ๆ ปรบมือ 2 ครั้ง เด็ก ๆ ต้องปรบมือ 2 ครั้ง
  - ถ้าครูบอกว่า ปรบมือ 2 ครั้ง เด็ก ๆ ไม่ต้องปรบมือ
3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ
  - 3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม
  - 3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “ผนตก” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตามครูทำซ้ำๆ 2-

3 ครั้ง

5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “ฝนตก” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูตั้งคำถามให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ

- ฝนตกลงมาจากไหน?
- เวลาฝนตกเด็ก ๆ ต้องทำอะไร?
- น้ำฝนสามารถไปทำอะไรได้บ้าง ?

6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยดูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้

7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด ครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง

ขั้นสรุป

8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู
9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง ฝนตก
2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง ฝนตก

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้ 1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 2. เล่าเรื่องเป็นประโยชน้อยอย่างต่อเนื่อง 3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
...../...../.....

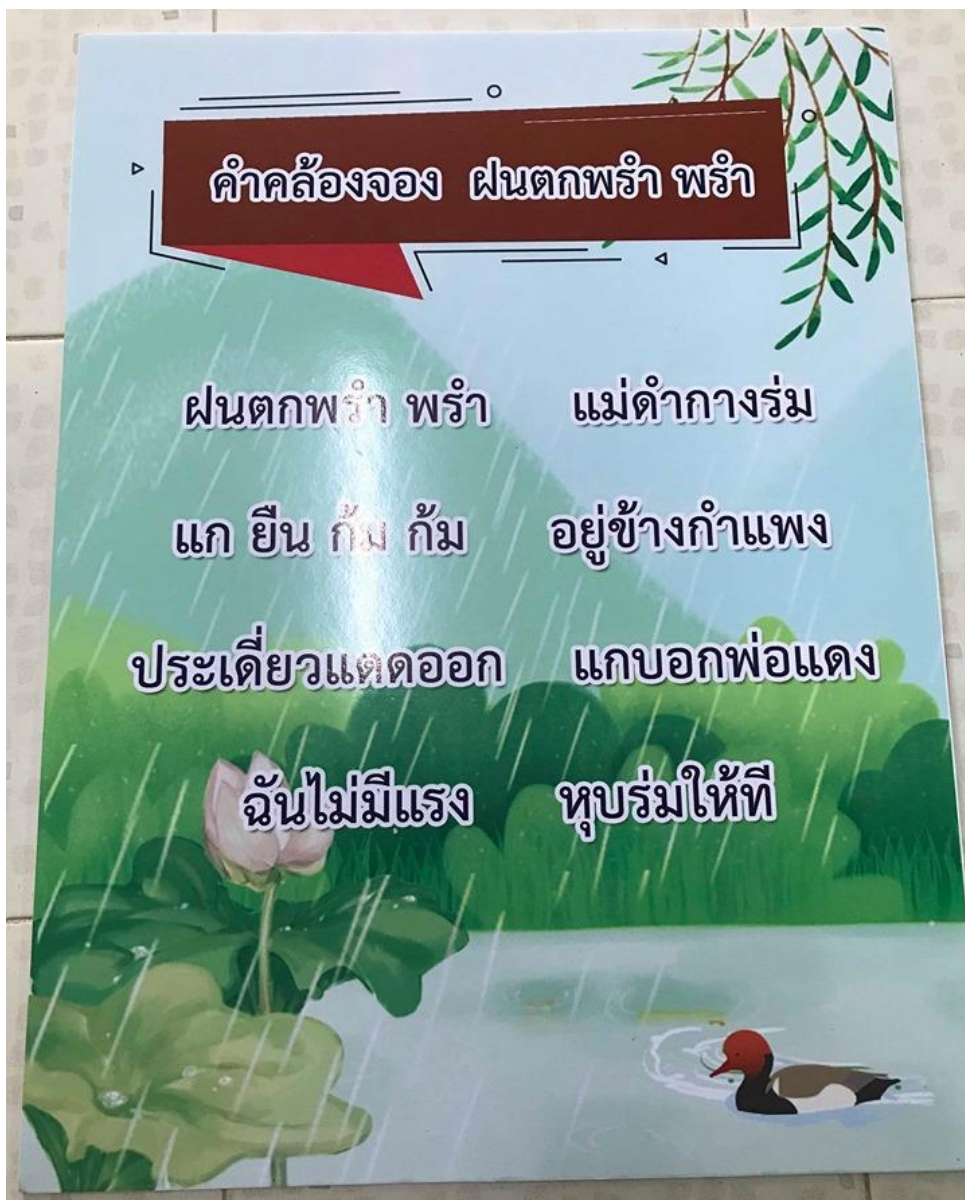
บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

สื่อคำคล้องจอง ฝนตกพริ้ว พริ้ว

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง อาบน้ำ

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาคำคล้องจองได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง อาบน้ำ

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับฝนตก
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูให้เด็ก ๆ ร้องเพลง “ฝนตกลงมา”
3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ
  - 3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม
  - 3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “อาบน้ำ” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตามครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง
5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “ฝนตก” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูตั้งคำถามให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ
  - ฝนตกลงมาจากไหน?
  - เวลาฝนตกเด็ก ๆ ต้องทำอะไร?

6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยดูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้
7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด

ครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง

ขั้นสรุป

8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู
9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง ผนตก
2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง ผนตก

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
<p>สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 2. เล่าเรื่องเป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง 3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด 	<p>แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม</p>

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

...../...../.....

บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

สื่อคำคล้องจอง อาบน้ำ

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ข.ไข่

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาคำคล้องจองได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง ข.ไข่

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับไข่
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูชวนเด็ก ๆ ร้องเพลง “อยากกินไข่พะโล้” พร้อมทำท่าทาง
3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ
  - 3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม
  - 3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “ข.ไข่” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตามครูทำซ้ำๆ 2-3

ครั้ง

5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “ข.ไข่” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูตั้งคำถาม

ให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ

- ไข่เป็นรูปทรงอะไร?
- ไข่ไก่ กับไข่นก ไข่อะไรใหญ่กว่า และเล็กกว่า?

- ไข่ไก่ สามารถทำอาหารอะไรได้บ้าง?

6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยครูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้

7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด

ครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง

ขั้นสรุป

8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู

9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง ข.ไข่

2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง ข.ไข่

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
<p>สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง เล่าเรื่องเป็นประโยชน้อยอย่างต่อเนื่อง อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด 	<p>แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม</p>

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

...../...../.....

บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

เพลง อวยกินไข่พะโล้

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ป่าแสนสวย

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาคำคล้องจองได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง ป่าแสนสวย

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับไข่
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูชวนเด็ก ๆ ร้องเพลง “สวัสดีคุณครูที่รัก”
3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ
  - 3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม
  - 3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “ป่าแสนสวย” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตามครู
ทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง
5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “ป่าแสนสวย” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูตั้งคำถามให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ

- ในป่ามีอะไรบ้าง?
- ป่าไม่มีอะไร?

- ไข่ไก่ สามารถทำอาหารอะไรได้บ้าง?

6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยดูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้
7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด

ครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง

ขั้นสรุป

8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู
9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง ป่าแสนสวย
2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง ป่าแสนสวย

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 2. เล่าเรื่องเป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง 3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด 	แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

...../...../.....

บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

สื่อคำคล้องจอง ป่าแสนสวย

**แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2**

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 7

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กระจต่าย

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาคำคล้องจองได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง กระจต่าย

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับกระจต่าย
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูให้เด็ก ๆ ทำท่าทางสัตว์ต่าง ๆ และเสียงสัตว์ต่าง ๆ
  - กระจต่ายทำท่าอย่างไร เสียงร้องอย่างไร ?
  - แมวทำท่าอย่างไร เสียงร้องอย่างไร ?
  - ลิงทำท่าอย่างไร เสียงร้องอย่างไร ?
3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ
  - 3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม
  - 3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “กระจต่าย” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตามครูทำซ้ำๆ

2-3 ครั้ง

5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “กระต่าย” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูตั้งคำถามให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ

- กระต่ายมีอะไรยาว ๆ ?
- กระต่ายกินอะไรบ้าง ?
- กระต่ายมีสีอะไรบ้าง ?

6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยดูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้

7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด ครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง

ขั้นสรุป

8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู
9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง กระต่าย
2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง กระต่าย

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้ 1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 2. เล่าเรื่องเป็นประโยชน้อยอย่างต่อเนื่อง 3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
...../...../.....

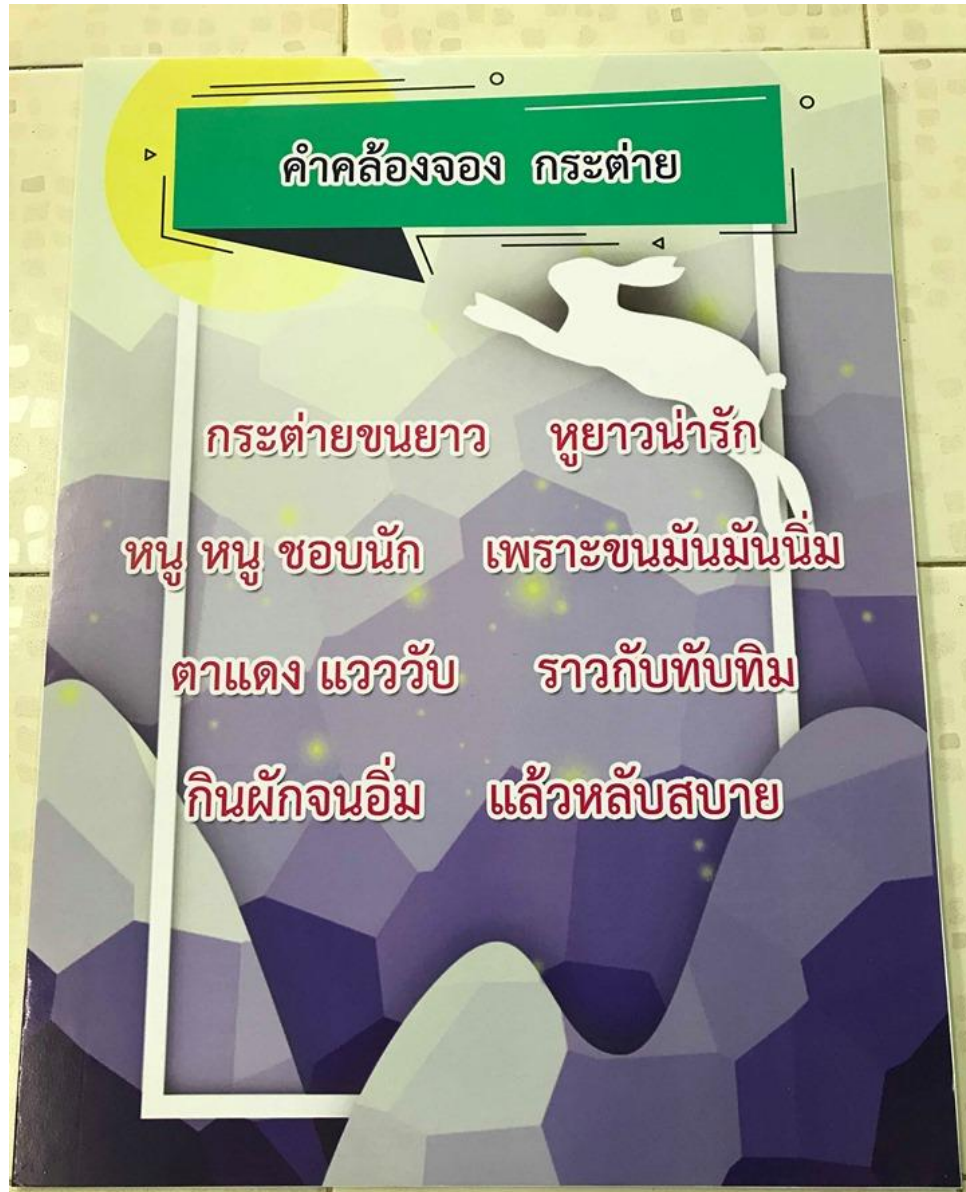
บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

สื่อคำคล้องจอง กระจ่าย

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 8

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง นับเลข

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาคำคล้องจองได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง นับเลข

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับกระต่าย
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูชวนเด็ก ๆ ร้องเพลง “นกกระจิบ” พร้อมประกอบท่าทาง
3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ
  - 3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม
  - 3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “นับเลข” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตามครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง
5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “นับเลข” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูชี้เลขให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ
6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยดูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้

7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด
ครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง

ขั้นสรุป

8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู

9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง นับเลข
2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง นับเลข

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
<p>สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 2. เล่าเรื่องเป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง 3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด 	<p>แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม</p>

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

...../...../.....

บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

สื่อคำคล้องจอง นับเลข

**แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2**

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 9

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กิจวัตรประจำวัน

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาคำคล้องจองได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง กิจวัตรประจำวัน

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูให้เด็ก ๆ สนทนาเกี่ยวกับ กิจวัตรประจำวันของเด็ก ๆ ตั้งแต่ตื่นนอน จนถึงเข้านอน ว่า

เด็ก ๆ ได้ทำอะไรบ้าง

3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ

3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม

3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “กิจวัตรประจำวัน” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตามครู ทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง

5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “กิจวัตรประจำวัน” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูตั้งคำถามให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ

- ตื่นเช้าขึ้นมา เด็ก ๆ ทำอะไรบ้าง ก่อนมาโรงเรียน ?

- มาโรงเรียน เด็ก ๆ มาทำอะไร ?
- เด็ก ๆ ได้ช่วยพ่อแม่ทำงานอะไรบ้าง ?

6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยครูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้

7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด
ครูทำซ้ำๆ 2-3 ครั้ง

ขั้นสรุป

8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู
9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง กิจวัตรประจำวัน
2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง กิจวัตรประจำวัน

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้ 1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 2. เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง 3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

...../...../.....

บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

สื่อคำคล้องจอง กิจวัตรประจำวัน

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....วันเรียนที่ 10

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ผีเสื้อแสนงาม

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาคำคล้องจองได้
2. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องจากภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. เพื่อให้เด็กสามารถวาดสายตา มองคำที่ครูชี้ได้แต่ละบรรทัด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

คำคล้องจอง ผีเสื้อแสนงาม

ประสบการณ์สำคัญ

1. การสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับผีเสื้อแสนงาม
2. การเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนด

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือรูปตัวยู (U) และร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
2. ครูให้เด็ก ๆ ปฏิบัติตามคำสั่งของครู โดยการปบมือเป็นจังหวะ
  - ปบมือ 5 ครั้ง 1 2 3 4 5
  - ปบให้ดังกว่านี้ 1 2 3 4 5
  - ปบใหม่อีกสักที 1 2 3 4 5
  - ปบให้ดีกว่าเดิม 1 2 3 4 5
3. นักเรียนและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงต่างๆ ที่จะทำกิจกรรมโยคะ
  - 3.1 ไม่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม
  - 3.2 ไม่คุยหรือเล่นกันในขณะทำกิจกรรม

ขั้นสอน

4. ครูอ่านคำคล้องจอง “ผีเสื้อแสนงาม” ให้เด็ก ๆ ฟังแต่ละคำ และให้เด็ก ๆ อ่านตาม

5. ครูสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับคำคล้องจอง “ผีเสื้อแสนงาม” ที่มีภาพประกอบ โดยการที่ครูตั้งคำถามให้เด็ก ๆ ช่วยกันตอบ

- ผีเสื้อมีสีอะไรบ้าง ?
- ผีเสื้อในรูปภาพครุมีกี่ตัว ?
- ผีเสื้อกินอะไรเป็นอาหาร ?
- ผีเสื้อใช้อะไรบิน ?

6. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน โดยดูรูปภาพจากสื่อที่ครูเตรียมไว้

7. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ โดยให้เด็ก ๆ อ่านตามพร้อมกวาดตามองข้อความเป็นบรรทัด
ขั้นสรุป

8. ครูชี้คำคล้องจองแต่ละคำ แล้วให้อ่านพร้อม ๆ กับครู

9. ครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าอีกครั้งเกี่ยวกับรูปภาพของคำคล้องจอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง ผีเสื้อ
2. สื่อการสอนคำคล้องจองประกอบภาพ เรื่อง ผีเสื้อ

การประเมินพัฒนาการ

วิธีประเมิน	เครื่องมือ
สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กดังนี้ 1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 2. เล่าเรื่องเป็นประโยชน้อยอย่างต่อเนื่อง 3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรม

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

...../...../.....

บันทึกการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าวิชาการปฐมวัย

ภาคผนวก

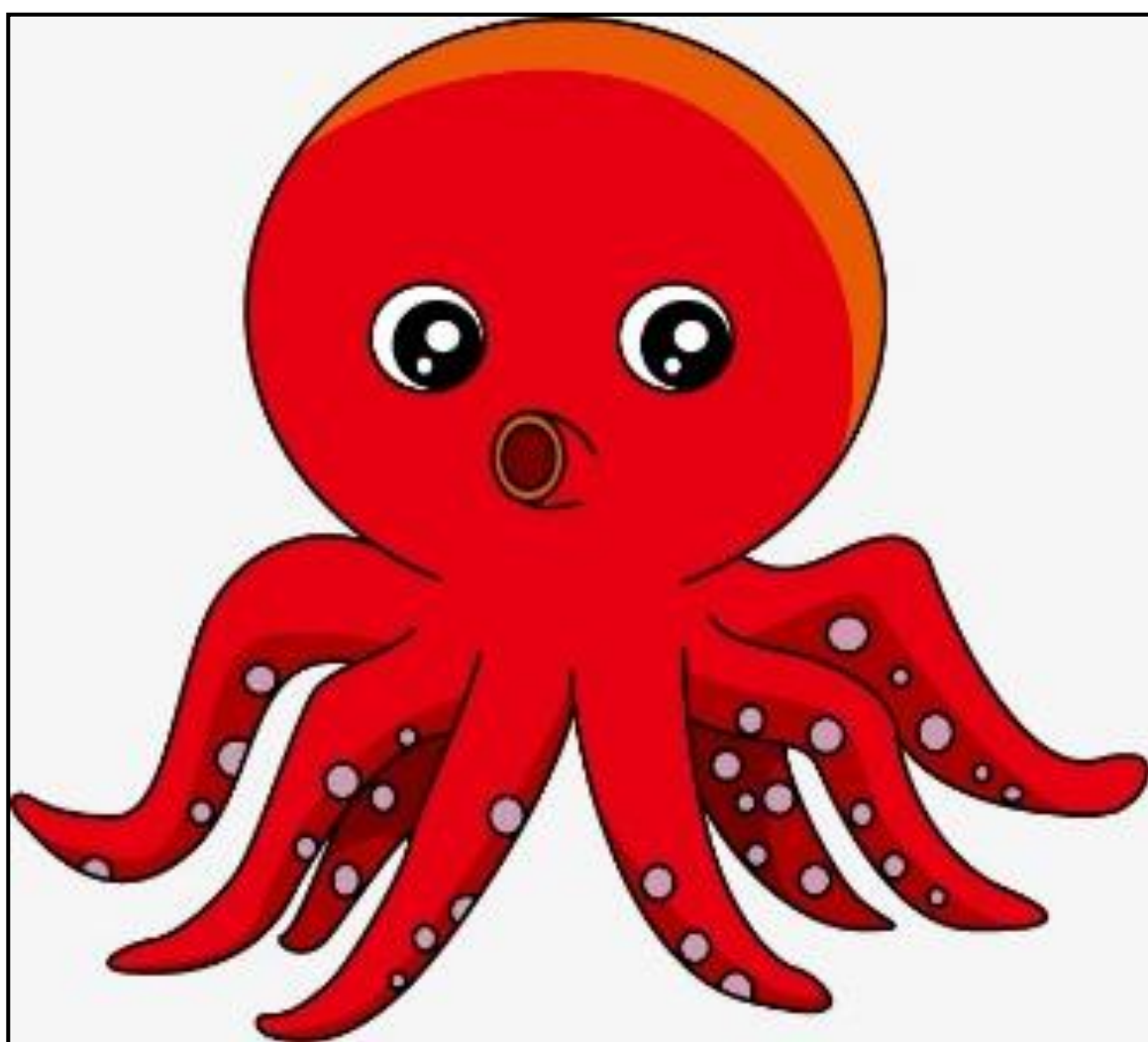
สื่อคำคล้องจอง ผีเสื้อแสนงาม

แบบทดสอบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริม
ประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ

แบบทดสอบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้
คำคล้องจองประกอบภาพ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนฟังครูเล่าจนจบและสนทนาพูดคุยกับครู

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเล่าเรื่องรูปภาพสถานการณ์จำลอง ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนอ่านคำคล้องจองตามครู พร้อมกวาดตามองแต่ละบรรทัด

haiyak.blogspot.com

คำคล้องจอง เจ้าหน้อย
 อยากเป็นหน้อย ล่องลอยบนฟ้า
 อยู่เหนือนภา ช่างน่าชื่นใจ
 บินไปบินมา ช่างน่าล้าย
 จะบินไปไหน เจ้าหน้อยเอ๋ย

เกณฑ์แบบทดสอบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์
โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
1. การบอกชื่อภาพ	นักเรียนสามารถบอกชื่อรูปภาพได้ทั้งหมด	นักเรียนสามารถบอกชื่อภาพได้บ้างอัน	นักเรียนไม่สามารถบอกชื่อภาพได้เลย
2. การเล่าเรื่องจากภาพ	นักเรียนสามารถเล่าเรื่องจากรูปภาพที่กำหนดได้	นักเรียนสามารถบอกรูปภาพได้ว่ามีอะไรบ้าง	นักเรียนไม่สามารถเล่าเรื่องจากภาพได้เลย
3. การสนทนาโต้ตอบ	นักเรียนสามารถสนทนาโต้ตอบจากคำถามครูได้ โดยครูใช้รูปภาพที่ 2 สนทนากับเด็ก	นักเรียนสนทนาโต้ตอบเป็นบางครั้ง จากคำถามครู โดยครูใช้รูปภาพที่ 2 สนทนากับเด็ก	นักเรียนไม่สนทนาโต้ตอบ ใดๆเลย เมื่อครูถาม โดยครูใช้รูปภาพที่ 2 สนทนากับเด็ก

ภาคผนวก ง
แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจคุณภาพ

แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ
เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง :

1.แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับศึกษาแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อขอคำแนะนำและความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแบบแผนการจัดกิจกรรม เพื่อนำไปใช้ในการทำแผนการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

2.ให้ผู้เชี่ยวชาญคำเครื่องหมาย $\checkmark$ ตรงตามช่องความคิดเห็น โดยประเมินด้วย 3 ระดับ

3.เกณฑ์กำหนดคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

+ 1	หมายถึง	แน่ใจว่าเครื่องมือมีความเหมาะสม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าเครื่องมือมีความเหมาะสม
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าเครื่องมือไม่มีความเหมาะสม

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง โรงเรียน					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับพัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้				

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง ฉันทบดอกไม้					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับพัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้				
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง ฝนตกพำ พำ					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับพัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้				
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง อาบน้ำ					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับพัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้				
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง ข.ไข่					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับพัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้				
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง ป่าแสนสวย					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับพัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้				

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง กระดาษ					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับพัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้				
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง นับเลข					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับพัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้				
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง กิจวัตรประจำวัน					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับ พัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ของการเรียนรู้				
แผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง ผีเสื้อแสนงาม					
1	มีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครบถ้วน				
2	กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน				
3	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับ พัฒนาการ				
4	คำคล้องจองมีความเหมาะสมกับวัย				
5	การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ของการเรียนรู้				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่.....

การตรวจคุณภาพ
แบบทดสอบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพของ
นักเรียนอนุบาล 2 ก่อนและหลังการทดลอง
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง :

1.แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับศึกษาแบบทดสอบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพของนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง เพื่อขอคำแนะนำความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแบบทดสอบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้คำคล้องจองประกอบภาพของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง เพื่อนำไปใช้ในการทำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมในครั้งต่อไป

2.ให้ผู้เชี่ยวชาญคำเครื่องหมาย $\checkmark$ ตรงตามช่องความคิดเห็น โดยประเมินด้วย 3 ระดับ

3.เกณฑ์กำหนดคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

+ 1	หมายถึง	แน่ใจว่าเครื่องมือมีความเหมาะสม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าเครื่องมือมีความเหมาะสม
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าเครื่องมือไม่มีความเหมาะสม

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	แบบทดสอบทักษะการพูด สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก				
2	แบบทดสอบทักษะการพูดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย				
3	แบบทดสอบทักษะการใช้การพูดใช้รูปภาพที่ชัดเจน				
4	แบบทดสอบทักษะการพูดมีความเหมาะสมด้วยของเด็ก				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่.....

ภาคผนวก จ
รูปภาพประกอบกิจกรรม

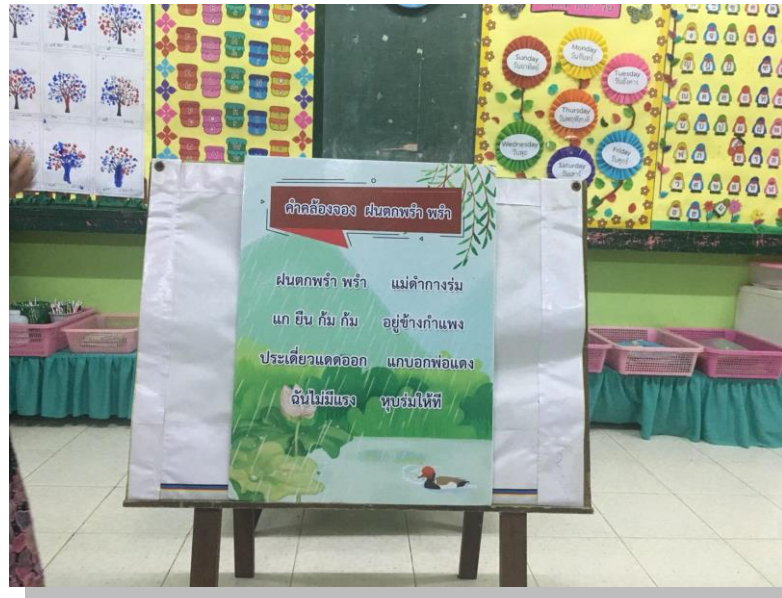
กิจกรรมคำคล้องจอง โรงเรียน

กิจกรรมคำคล้องจอง ฉันทอชดอทอไม้

กิจกรรมคำคล้องจอง ฝนตกพำ พำ

กิจกรรมคำคล้องจอง อาบน้ำ

กิจกรรมคำคล้องจอง ข.ไข่

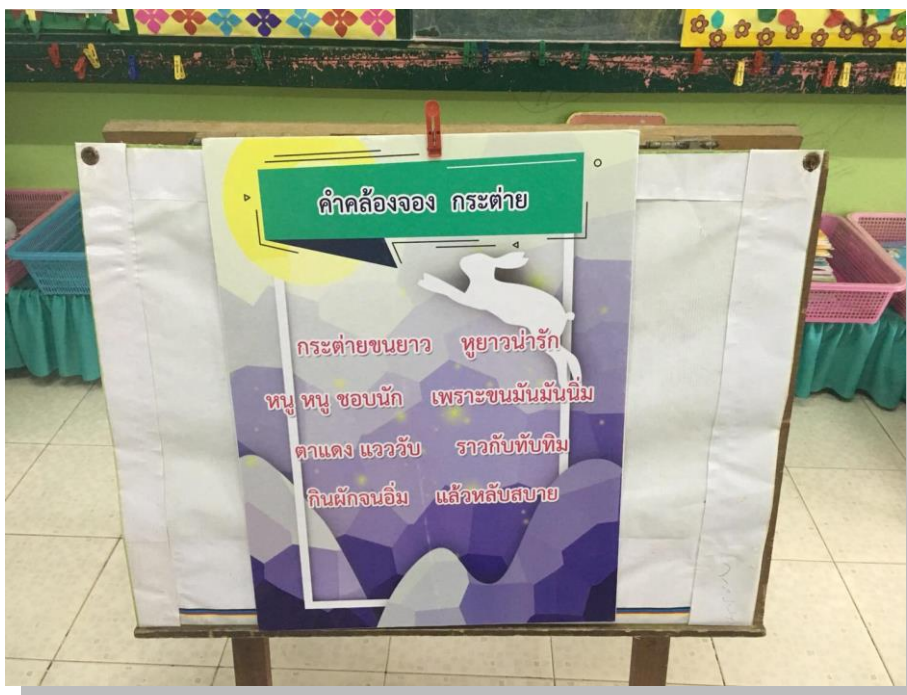

กิจกรรมคำคล้องจอง ป่าแสนสวย

กิจกรรมคำคล้องจอง กระจ่าย

กิจกรรมคำคล้องจอง นับเลข

กิจกรรมคำคล้องจอง กิจวัตรประจำวัน

กิจกรรมคำคล้องจอง ฝึกลี้อแสนงาม

